

Stuurlieden van Babylon

Hoe de stuurlieden op zee, de toverij van de kooplieden en de opkomst van China laten zien dat de val van Babylon niet ver meer kan zijn

Openbaring 18:17 *En alle stuurlieden, en al het volk op de schepen, en bootsgezellen, en allen, die ter zee handelen, stonden van verre.*

Een onderzoek naar Openbaring 18 in de eenentwintigste eeuw, langs drie lijnen: de stuurlieden, de kenmerken waaraan Babylon als woonstede van duivelen te herkennen is, en de opkomst van China.

Dik Aangeenbrug,

maart 2026/herzien september 2026

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
1. De boodschap van de stuurlieden.....	5
1.1 Het woord.....	5
1.2 Het autonome varen.....	5
1.3 De gevolgtrekking	6
1.4 De ontdekkingsreizen en Europa 2.0	7
2. De kooplieden en hun toverij.....	9
2.1 De kooplieden waren de groten der aarde	9
2.2 Toverij: pharmakeia.....	9
2.3 Ziek maken en genezen: de dubbele winst.....	9
2.4 Pandemie en vaccinatie	10
2.5 Groeihormonen, antibiotica en het eigendom van het leven	11
2.6 Programmeerbaar geld.....	13
2.7 De kluis op Spitsbergen	13
3. Babylon is het Westen, en de westerse kerk is de hoer van Babylon	14
3.1 De as van Babylon tot Rome	14
3.2 De verleidingstechniek van Rome	14
3.3 De Heilige Stoel aan de tafel van de machtigen	14
3.4 De sluier van de media: de onzichtbare regie	15
3.5 Een voorbeeld: lopend naar de kerk	17
3.6 "Romantisch"	18
4. De achtentwintig handelsartikelen van Openbaring 18.....	20
4.1 Harde valuta en weelde	20
4.2 Hout, metaal en steen	21
4.3 Kaneel, reukwerk en zalf: de chemie van de oudheid.....	21
4.4 Wijn, olie, meel en tarwe: het graan in vijf handen.....	21
4.5 Lastbeesten, schapen, paarden en wagens: de motoren van de oudheid	21
4.6 De moderne megistanes	22
4.7 De architecten van de verleiding: planē	23
5. Huis aan huis trekken, akker aan akker brengen.....	24
5.1 Ontworteling, afzondering, totale afhankelijkheid.....	25
6. De muziek, de kunst en het bloed van Babylon.....	26
6.1 De klassieke muziek: Europa als muziekpodium van de wereld.....	26
6.2 De bazuiners: de mars van het Westen	27

6.3 De popmuziek: de verleiding van alle volken voltooid.....	27
6.4 Geen kunstenaar, geen molen	28
6.5 Het bloed der profeten en der heiligen	28
7. Lichamen en zielen van mensen.....	30
7.1 De wijn van de vurige hartstocht: de pornografie	30
7.2 Kinderen als handelswaar	31
7.3 Een woonstede van duivelen.....	32
7.4 Het regenboogtijdperk.....	32
7.5 Organen, zaad, schoot en DNA	33
7.6 Zielen te koop: van de aflaat tot het algoritme.....	34
8. Het beeld van Daniël: geen China.....	36
8.1 Het doodspand	37
Afsluitend.....	38

Inleiding

Openbaring 18 beschrijft de val van het grote Babylon, de stad van de kooplieden, in wier handel alle volken zijn meegezogen en in wier straten het bloed van de profeten is gevonden. Dit schrijfsel wil laten zien dat dit hoofdstuk niet alleen over een verleden of over een verre toekomst spreekt, maar over de wereld waarin wij nu leven, en dat het ons tekenen in handen geeft waaraan wij kunnen zien dat de val niet ver meer kan zijn. Ik beperk mij tot drie lijnen. De eerste is die van de stuurlieden: het hoofdstuk zegt dat er bij de val van Babylon nog stuurlieden op de schepen staan, en juist in onze dagen wordt aan hun verdwijning gewerkt. De tweede is die van de kenmerken: de kooplieden die de groten der aarde zijn geworden, de toverij waardoor alle volken verleid zijn, de achtentwintig handelsartikelen die eindigen bij de zielen der mensen, en de muziek, de kunst en het bloed van de stad. De derde is die van China: de macht die in het beeld van Daniël ontbreekt, en die juist daardoor aanwijst in welk stadium van de tijden der heidenen wij ons bevinden.

Eén opmerking over de werkwijze. Veel van wat hieronder over bedrijven, fondsen en instellingen wordt gezegd, is op het internet te vinden en is door anderen uitvoeriger beschreven; ik breng het bijeen om het in het licht van de Openbaring te stellen. Waar ik een getal of een feit noem, geef ik de vindplaats in een voetnoot. Waar een verbinding mijn eigen gevolgtrekking is, zeg ik dat erbij, want het gaat mij niet om het aanwijzen van schuldigen, maar om het verstaan van de tijd. Alle Schriftplaatsen zijn uit de Statenvertaling; de Griekse woorden zijn genummerd naar de concordantie van Strong.

1. De boodschap van de stuurlieden

1.1 Het woord

Het Griekse woord dat in Openbaring 18:17 met "stuurlieden" is vertaald, is κυβερνήτης (kubernētēs, Strong 2942): de stuurman, de man die het roer in handen heeft en de koers bepaalt. Het is afgeleid van het werkwoord kubernaō, sturen, en het is, langs het Latijnse gubernare, de stam van ons woord "gouverneur" en, opmerkelijk genoeg, ook van het moderne woord "cybernetica", de wetenschap van de sturing van machines. Het woord komt in het Nieuwe Testament slechts tweemaal voor. De andere plaats is het verhaal van de schipbreuk van Paulus:

Handelingen 27:11 *Doch de hoofdman geloofde meer den stuurman en den schipper, dan hetgeen van Paulus gezegd werd.*

In beide teksten staat de stuurman te midden van andere maritieme rangen. Openbaring 18:17 noemt naast de kubernētēs nog "al het volk op de schepen" (naar de gangbare lezing: ieder die naar een bepaalde plaats vaart, van pleō, Strong 4126), de "bootsgezellen" (nautai, Strong 3492, de matrozen) en "allen die ter zee handelen" (hosoi tēn thalassan ergazontai, van ergazomai, Strong 2038: zij die op zee hun werk doen en hun brood verdienen). De stuurlieden worden dus genoemd in het verband van een volledige, werkende bemanning. Dat is de waarneming waar dit hoofdstuk om draait: wanneer Babylon valt, staan er blijkens de tekst nog altijd menselijke stuurlieden aan het roer van de handelsschepen, en er is nog altijd menselijke arbeid op zee.

1.2 Het autonome varen

Die waarneming krijgt gewicht door wat er in onze dagen op zee gebeurt. De scheepvaart is sinds de industriële revolutie van zeil naar stoom en van stoom naar dieselmotoren gegaan, en het sturen en navigeren van de hand naar de elektronica. In de afgelopen dertig jaar is de navigatie omgevormd van analoge zeevaartkunde naar stelsels die volledig steunen op satellietplaatsbepaling, digitale zeekaarten en radar met automatische identificatie van schepen. In de laatste tien jaar is de aandacht verschoven van automatisering, het overnemen van taken, naar autonomie, het nemen van beslissingen. Vakbladen berichten inmiddels over het eerste autonome zeeschip dat een vaste route dicht onder de kust zou kunnen varen, en Nederlandse bedrijven werken in proefprojecten aan de techniek waarbij één kapitein op afstand meerdere schepen bewaakt.¹

¹ Nieuwsblad Transport, "Eerste autonome zeeschip zou vaste route kunnen varen dichtbij kust", 4 juni 2025, <https://www.nt.nl/scheepvaart/2025/06/04/eerste-autonome-zeeschip-zou-vaste-route-kunnen-varen-dichtbij-kust/>; Alewijnse, "Alewijnse navigeert naar autonoom varen met FAST-project", <https://www.alewijnse.nl/news/alewijnse-navigeert-naar-autonoom-varen-met-fast-project>.

'Eerste autonome zeeschip kan vaste route varen, dichtbij de kust'

WACHTEN OP DOORBRAAK

Zolang er geen juridische kaders zijn voor autonoom varen op zee zal het eerste schip zonder bemanning niet vertrekken. Maar gezien het tekort aan officieren en de technologische ontwikkelingen komt autonome vaart steeds dichterbij.

GEERT VAN DER KLUGT 4 juni 2025 12:14

Bericht in Nieuwsblad Transport, juni 2025, over het eerste autonome zeeschip.

De verwachting in de sector is dat de doorbraak eerst in de binnenvaart en op vaste korte zeeroutes komt. De Internationale Maritieme Organisatie werkt aan een regelgevend kader voor autonome schepen, de MASS-code, dat omstreeks 2032 verbindend moet worden. De eerste volledig autonome zeeschepen zijn gespecialiseerde vaartuigen, zoals het Noorse containerschip Yara Birkeland, dat een vaste route dicht onder de kust vaart, en onbemande marinevaartuigen. In het komende decennium zal het aantal "slimme schepen" sterk toenemen, waarbij de bemanning aan boord drastisch wordt verkleind, van twintig naar een handvol personen, omdat de techniek de navigatie en de machinekamer bewaakt; de rol van de mens verschuift naar die van systeembeheerder. Dat de meerderheid van de wereldvloot autonoom vaart, zal naar de inschatting van de sector nog tot omstreeks 2050 of later duren, niet meer uit gebrek aan techniek, maar door drie andere hindernissen: een zeeschip gaat 25 tot 30 jaar mee, zodat schepen die vandaag zonder autonome systemen worden gebouwd, in 2050 nog varen en ombouw meestal te duur is; de aansprakelijkheid bij een aanvaring zonder bemanning moet wereldwijd in verdragen worden geregeld, wat een traag diplomatiek proces is; en op de open oceaan kunnen kleine mechanische gebreken, een lekkende leiding, een verstopt filter, voorlopig alleen door mensen aan boord worden verholpen.

Toch: wie de technische ontwikkeling van de afgelopen twintig jaar in een kromme uitzet en die lijn doortrekt, ziet dat zij steeds steiler omhoog loopt. Vanuit Babylon gezien zal het geen eeuw meer duren voordat de stuurman op zee is vervangen.

1.3 De gevolgtrekking

Hier ligt de gevolgtrekking van dit hoofdstuk, en ik geef haar met de nodige voorzichtigheid, want zij is een redenering uit de tekst en geen uitdrukkelijke voorzegging. Openbaring 18:17

veronderstelt dat er op het ogenblik van de val nog stuurlieden en werkende zeelieden op het grootste deel van de handelsvloot zijn. Wij leven in de tijd waarin voor het eerst in de geschiedenis technisch mogelijk wordt dat zij er niet meer zijn. Wanneer de Schrift dan zegt dat er bij de val nog nautai en kubernētai zijn, moet dat oordeel plaatsvinden vóórdát de wereldvloot is omgevormd tot een zielloos, autonoom netwerk. Hoewel de techniek voor volledige autonomie er bijna is, dwingen de economie en de veiligheid voorlopig tot een stelsel waarin de machine het werk doet, maar een stuurman aan boord blijft om in te grijpen, te wijzigen en de laatste beslissing te nemen. Precies in dat overgangsstadium bevinden wij ons. Gezien de snelheid van de ontwikkelingen en de uitgesproken wensen van Babylon zelf, komt de val van Babylon daarmee werkelijk in beeld.

Het woord ergazontai versterkt dit. Het duidt op mensen die hun brood verdienen door lichamelijke of geestelijke inspanning. In een volledig geautomatiseerde wereld zou die arbeid door machines worden verricht. Openbaring 18:17 zegt dus dat de menselijke factor in de economie van Babylon tot op het allerlaatste ogenblik aanwezig is. **Dat er op het ogenblik van de val nog menselijke stuurlieden zijn, wijst erop dat Babylon valt vlak voordat de mensheid meent de sturing volledig in handen te hebben, en dus voordat de mens van de schepen is verdwenen.**

Leven wij niet in het geslacht dat de overgang meemaakt van de handmatige naar de digitale stuurman? Juist daarom kunnen wij dit inzicht nu opschrijven. Eeuwenlang kon geen mens op de gedachte komen dat schepen, door satellieten verbonden, zonder bemanning de wereldzeeën zouden bevaren. Nog in de vijftiende en zestiende eeuw was het reeds ongehoord dat men vanuit Europa onbekende werelddelen ontdekte waar ook mensen woonden.

1.4 De ontdekkingsreizen en Europa 2.0

Die ontdekkingsreizen werden niet gedreven door louter nieuwsgierigheid, maar door de zoektocht naar de handelswaren die ook in Openbaring 18 worden genoemd: specerijen, goud, zilver. Vasco da Gama vond in 1497-1498 de zeeroute naar Indië om Kaap de Goede Hoop; daarmee werd het monopolie van de Arabische kooplieden doorbroken en begon de Europese sturing over de Indische Oceaan. Christoffel Columbus zocht in 1492 in dienst van de Spaanse kroon een westelijke route naar Azië, maar stuitte op een werelddeel waarvan het bestaan in Europa onbekend was. De vloot van Ferdinand Magellaan voltooide in 1519-1522 de eerste reis om de wereld en bewees daarmee dat de aarde een bol is die in haar geheel bevaren, en dus beheerst, kan worden.

Wat deze reizen zo bijzonder maakte, was de ontmoeting met beschavingen die duizenden jaren geheel van Europa afgezonderd hadden geleefd, zoals de Azteken en de Inca's: volken met eigen wetten, godsdiensten en goudvoorraden, landen met specerijen, kostbare houtsoorten en onbekende gewassen. Hier begon de eerste wereldwijde invloed. De Europeanen brachten niet alleen handel, maar ook hun ziekten, hun wapens, hun drank en hun rekenkundige orde. De vrije volken werden onderdanen van verre koningen in Madrid en Lissabon, later in Londen en Amsterdam. Uit dit Europa is ten slotte Amerika voortgekomen als westerse mogendheid, een Europa 2.0 dat de wereld beheerst, gebouwd op een mengsel van Romeinse, Roomse, christelijke en Joodse zeden. De namen verraden de afkomst. Het is geen toeval dat de grondleggers van de Verenigde Staten voor Romeinse termen en Romeinse vormen kozen; zij zagen zichzelf als de erfgenamen van de Romeinse Republiek. Het Capitool is genoemd naar de Mons Capitolinus, de voornaamste van de zeven heuvelen van Rome, waar de tempel van Jupiter stond, het

godsdiensstige en staatkundige hart van het rijk. De Senaat is de Senatus van Rome, een bestuur door "ouderen" en "wijzen", in de praktijk de verzamelplaats van de belangen van de kooplieden. Het zinnebeeld van de Amerikaanse macht is de adelaar, zoals de Romeinen de aquila voor hun legioenen uit droegen, het oude teken van Zeus, door de Romeinen Jupiter genoemd. Daarover is veel meer te zeggen, maar om deze studie niet te wijdlopig te maken laat ik het hierbij; ik heb er uitvoerig over geschreven in mijn studie "De 3 profetische portalen van het Neurenberger raadhuis".

Terug naar Openbaring 18. In hetzelfde verband als de stuurlieden staat een tekst die voor wie in de eenentwintigste eeuw leeft even herkenbaar is, want zij gaat over de handel waarvoor deze schepen met hun stuurlieden nodig zijn, en zij noemt twee woorden die de sleutel vormen tot het vervolg: kooplieden en toverij.

Openbaring 18:23 *En het licht der kaars zal in u niet meer schijnen; en de stem eens bruidegoms en ener bruid zal in u niet meer gehoord worden; want uw kooplieden waren de groten der aarde, want door uw toverij zijn alle volken verleid geweest.*

2. De kooplieden en hun toverij

2.1 De kooplieden waren de groten der aarde

Het Griekse woord voor "de groten der aarde" is μεγιστᾶνες (megistanes, Strong 3175), meervoud van megistan, afgeleid van megas, groot, machtig; wij horen er ons woord "mega" in. Het betekent: de aanzienlijken, de magnaten, de rijksgroten, de hoofden van de samenleving. In de klassieke wereld werd het woord gebruikt voor de hoogste ambtsdragers aan het hof van een koning, en voor de zeer rijken die feitelijk buiten de gewone wetten stonden. "Uw kooplieden waren de groten der aarde": Openbaring 18:23 beschrijft dus niet eenvoudig politici, maar de titanen van de handel en de nijverheid, en zij veronderstelt een versmelting van handelsmacht en staatsbestuur. De megistanes zijn in onze dagen degenen die de wereldwijde agenda bepalen. De bestuurders van de grootste technologie- en beleggingsondernemingen hebben dikwijls meer invloed op het wereldgebeuren dan gekozen regeringsleiders; men denke aan Elon Musk. Op het Wereld Economisch Forum van 2026 bespraken Satya Nadella van Microsoft en Larry Fink van BlackRock hoe kunstmatige intelligentie en kapitaalstromen de wereldeconomie en de geopolitiek ingrijpender veranderen dan de gewone politiek.² Lobbyen is daarmee van beïnvloeding tot ontwerp geworden: een onderneming als Microsoft lobbyt niet alleen voor regels, zij maakt zichzelf onmisbaar. Wanneer een overheid voor haar gezondheidszorg, haar defensie of haar belastingdienst afhankelijk is van de systemen van één leverancier, is de lobby voltooid zonder dat er een woord is gewisseld. De techniek is de wet geworden.

2.2 Toverij: pharmakeia

"Toverij" is hier de vertaling van het opmerkelijke woord φαρμακεία (pharmakeia, Strong 5331), afgeleid van pharmakon: een middel, een drank, een geneesmiddel, een vergif. Het betekent het gebruik of toedienen van middelen, vergiftiging, toverij, hekserij, de kunsten van de magiër, die dikwijls gepaard gingen met middelen om in vervoering te raken. Het is de rechtstreekse stamvader van onze woorden farmacie en farmaceutisch. Openbaring 18:23 zegt dus dat alle volken door pharmakeia verleid zijn. In onze tijd laat zich dat op drie niveaus zien: een wereldwijde afhankelijkheid van chemische middelen die lichaam en geest beïnvloeden; het verdoven van de massa door media, vermaak en voortdurende prikkels, het consumentisme als roes; en de betovering van het scherm en het algoritme, die mensen in een staat van lijdzzaamheid en slaperigheid brengen, zodat zij de werkelijkheid van het komende oordeel niet meer zien. Het woord komt in het Nieuwe Testament bijna altijd voor in lijsten van zonden die God verafschuwt (Galaten 5:20). Dat het hier uitdrukkelijk aan de wereldhandel van de kooplieden wordt verbonden, wijst erop dat de economie van de eindtijd niet neutraal is, maar een geestelijk stelsel van misleiding is geworden. Paulus noemde de wortel al: "de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad" (1 Timótheüs 6:10).

2.3 Ziek maken en genezen: de dubbele winst

Openbaring 18:23 verbindt de megistanes met de pharmakeia: de machtigen gebruiken middelen om de massa te sturen. Ik geef enkele voorbeelden van die verbinding; men kan ze op het internet nagaan. De moderne sigaret is geen natuurproduct meer, maar een technisch hoogstandje: er

² World Economic Forum 2026, gesprek Satya Nadella en Larry Fink, <https://www.youtube.com/watch?v=lnxTq7r4PII>.

worden stoffen aan toegevoegd, zoals ammoniak, om de nicotine sneller en harder in de hersenen te doen inslaan, een sturing van de neurologie van de massa. De tabaksindustrie wordt beheerst door een handvol reuzen, en dezelfde beleggingsfondsen die verdienen aan de verkoop van sigaretten, bezitten aandelen in de farmaceutische bedrijven die de middelen tegen kanker en longziekten verkopen. Ondernemingen als Nestlé, PepsiCo en Unilever brengen voedsel op de markt dat rijk is aan suiker, vet en zout, dat de bloedsuikerspiegel ontregelt en gewenning kweekt, en dat op grote schaal bijdraagt aan vetzucht en suikerziekte; de grote fondsen, BlackRock en Vanguard, hebben belangen in deze voedselreuzen en tegelijk in Novo Nordisk en Eli Lilly, de producenten van insuline en van de nieuwe afslankmiddelen. Bayer, dat Monsanto overnam, is de grootste producent van glyfosaat, een onkruidverdelger die wereldwijd in verband wordt gebracht met bepaalde vormen van kanker, en tegelijk een van de grootste farmaceutische spelers met een omvangrijke afdeling voor kankerbestrijding. De grote snelvoedselketens leveren een dieet dat rechtstreeks bijdraagt aan hart- en vaatziekten, en hun grote aandeelhouders hebben belangen in de producenten van cholesterolverlagers en bloeddrukmiddelen.

Wanneer een burger een hamburger met een cola koopt, verdient de aandeelhouder; wanneer dezelfde burger tien jaar later dagelijks bloeddrukmedicatie moet slikken, verdient dezelfde aandeelhouder opnieuw, met een hogere marge. Ik wil hier zorgvuldig zijn: dat één fonds in beide takken belegt, bewijst geen opzet, want de grote indexfondsen beleggen in vrijwel alles. Het laat wel iets anders zien, en dat is waar het mij om gaat: de winst uit het ziek maken en de winst uit het genezen vloeien naar dezelfde zak, en niemand in de keten heeft belang bij de eenvoudigste oplossing, een ander dieet. De koopman presenteert zich als redder met het middel voor het kwaad dat hij met het voedsel heeft aangericht. Het is een geschapen schijn van zorg; het is dezelfde geest als die van de struikrovers van vroeger, alleen gaat het nu uiterlijk zeer netjes toe. Ik zie uit naar de dag dat dit stelsel valt.

Openbaring 18:19-20 *En zij wierpen stof op hun hoofden, en riepen, wenende en rouw bedrijvende, zeggende: Wee, wee, de grote stad, in dewelke allen, die schepen in de zee hadden, van haar kostelijkheid rijk geworden zijn; want zij is in een ure verwoest geworden. Bedrijft vreugde over haar, gij hemel, en gij heilige apostelen, en gij profeten, want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld.*

Terwijl de stuurlieden vanuit onze tijd gezien de sturing over de handelsschepen dreigen te verliezen aan de autonomie, hebben de kooplieden de wereldbevolking onder een technocratische betovering gebracht.

2.4 Pandemie en vaccinatie

Pharmakeia duidt op het gebruik van middelen om de natuurlijke staat van mens en dier te veranderen. Geneeskunde op zichzelf kan een zegen zijn; Openbaring spreekt echter over een

stelsel waarin de hele wereldbevolking wordt verleid. De coronapandemie van 2020 heeft laten zien hoe zo'n stelsel werkt. Op 11 maart 2020 verklaarde de Wereldgezondheidsorganisatie de uitbraak tot pandemie, het startsein voor een wereldwijde gelijkshakeling van maatregelen: lockdowns, mondkapjes, beperkingen. Via de media werd een voortdurende stroom van dreiging verspreid, die het kritisch denkvermogen uitschakelt en de massa met angst als drijfveer stuurbaar maakt; een pandemie schept een staat van paniek waarin de mens bereid is zijn vrijheid en zijn lichamelijke onaantastbaarheid op te offeren voor een belofte van veiligheid. Het vaccin werd toen niet langer alleen een medisch product, maar een toegangsbewijs. De koppeling tussen een medische handeling en het recht om te reizen, te werken en te winkelen, om te "kopen en verkopen", is de blauwdruk van Openbaring 13, en het vaccinatiebewijs is de voorloper van de digitale identiteit.

De winst die met de vaccins is gemaakt, is ongekend in de geschiedenis van de farmacie. In 2022 alleen al meldde Pfizer een omzet van ruim honderd miljard dollar, waarvan bijna 38 miljard rechtstreeks uit het coronavaccin Comirnaty, een verdubbeling van de gebruikelijke jaaromzet van vóór de pandemie. Moderna had vóór de pandemie nog nooit een product op de markt gebracht en behaalde in 2021 en 2022 samen een omzet van ongeveer 38 miljard dollar, vrijwel geheel uit het vaccin.³ Het was de grootste overdracht van publiek geld naar de private sfeer van de kooplieden in een tijdsbestek van enkele jaren, en de grote fondsen, als aandeelhouders van Pfizer en Moderna, hebben daarin gedeeld. Een versprekend woord kwam van Stefan Oelrich, hoofd van de farmaceutische divisie van Bayer, die op de World Health Summit van 2021 zei dat de mRNA-vaccins uiteindelijk een voorbeeld zijn van cel- en gentherapie, en dat, als men de mensen twee jaar eerder had gevraagd of zij zich een gen- of celtherapie zouden laten inspuiten, waarschijnlijk 95 procent zou hebben geweigerd; de pandemie heeft de aanvaarding versneld.⁴ Bedrijven als Moderna en BioNTech beschouwen mRNA inderdaad als een "besturingssysteem" voor het lichaam: door een nieuwe code in te voeren, krijgen cellen instructies om bepaalde eiwitten te maken. Men noemt het volksgezondheid; het is ook de sturing van de biologie van de mens door de kooplieden, en het lichaam, de tempel van God, wordt de drager van door hen ontworpen codes. Dat is in de meest letterlijke zin pharmakeia.

2.5 Groeihormonen, antibiotica en het eigendom van het leven

Naast de vaccins denken wij aan groeihormonen en aan genetische verandering in het algemeen: pogingen om de sturing over de natuur over te nemen, die in wezen zeggen: "Schepper, U hebt het niet volmaakt gemaakt; wij verbeteren het, opdat wij rijker worden en de mensheid afhankelijker van ons." Bij dieren worden hormonen ingebracht om de melk- en vleesproductie kunstmatig op te voeren; de dieren worden zwakker en met antibiotica op de been gehouden tot zij zo snel mogelijk geslacht kunnen worden, en de verbruiker krijgt via melk en vlees residuen binnen, wat volgens onderzoekers de hormoonhuishouding beïnvloedt en de weerstand tegen antibiotica ondermijnt.⁵ Vleesreuzen als Tyson Foods en JBS, met de beleggingsmaatschappijen

³ Pfizer, "Pfizer reports record full-year 2022 results", 31 januari 2023, <https://www.businesswire.com/news/home/20230131005121/en/>; Oxfam, "Pfizer, BioNTech and Moderna making \$1,000 profit every second", <https://www.oxfam.org/en/press-releases/pfizer-biontech-and-moderna-making-1000-profit-every-second-while-worlds-poorest>.

⁴ Full Fact, "Bayer executive did say Covid vaccines are gene therapy", <https://fullfact.org/health/bayer-covid-vaccine-gene-therapy/>; de site tekent aan dat Oelrich het begrip breed gebruikte; de uitspraak zelf is onomstreden.

⁵ Overzicht in PubMed Central, <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3834504/>;

Wereldgezondheidsorganisatie, factsheet "Antimicrobial resistance", <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/antimicrobial-resistance>.

daarachter, beheersen de genetische lijnen van kippen, varkens en runderen; vrijwel elke kip in een westerse supermarkt stamt af van enkele geëtrooide lijnen.⁶

Door tarwe, meel en vlees (Openbaring 18:13) genetisch te veranderen en te octrooieren, claimen bedrijven als Bayer het eigendom over het leven zelf. Het voedsel is in Babylon niet langer een gave van de Schepper, maar een geëtrooid product van de kooplieden. De moderne biotechnologie, CRISPR-Cas en de mRNA-technieken, stelt de kooplieden in staat de genetische code van de schepping te herschrijven.⁷ Het zaad, de tarwe uit vers 13, is niet meer vrij, maar geestelijk eigendom. Wie het zaad bezit, beheert de honger.

Een scherp voorbeeld daarvan is Tanzania. Daar zijn wetten aangenomen, zoals de Plant Breeders' Rights Act van 2012 met latere herzieningen, gegrond op het internationale verdrag UPOV 1991, die de zaden van grote bedrijven als Bayer en Syngenta beschermen. Een boer die zulke zaden koopt, mag ze na de oogst niet zomaar ruilen of aan zijn buurman verkopen; voor het verhandelen van niet-gecertificeerd, traditioneel zaad riskeren boeren zware boeten en gevangenisstraf. Het wordt gepresenteerd als kwaliteitsbewaking, maar het is het monopoliseren van de bron. Tanzania voerde deze regels mede in als voorwaarde voor ontwikkelingshulp en investeringen, onder meer via de New Alliance for Food Security and Nutrition: in ruil voor geld en wegen moet een land zijn landbouwmarkt openstellen voor de geëtroide zaden van het Westen.⁸ De boer mag niet meer putten uit de vrije schepping die God hem geeft, zijn eigen zaad van vorig jaar, maar moet elk jaar opnieuw tol betalen aan de eigenaar van het octrooi. Zal God daarover niet vertoornd zijn? De Openbaring zegt het uitdrukkelijk:

Openbaring 11:18 *En de volken waren toornig geworden, en Uw toorn is gekomen, en de tijd der doden, om geoordeeld te worden, en om het loon te geven Uw dienstknechten, den profeten, en den heiligen, en degenen, die Uw Naam vrezen, den kleinen en den groten; en om te verderven degenen, die de aarde verdierven.*

Het onteigenen van de schepping en het genetisch herschrijven van wat God "zeer goed" noemde, is, naast de genderideologie en vele andere zaken, een hoogtepunt van de opstand van Babylon tegen de Schepper. Men is inmiddels bezig alle zaden van een digitale code te voorzien: het "sequenzen" van het genoom, het lezen van de volledige DNA-code van een organisme, te vergelijken met het overzetten van een eeuwenoud handschrift in computercode.⁹ Zodra het genoom van tarwe of rijst digitaal in kaart is gebracht, kan men op de computer nabootsen wat er gebeurt als men een stukje code verandert; men hoeft niet meer jarenlang op een akker te kruisen, en met CRISPR kan men de digitale wijziging in een echt zaadje "uitprinten".¹⁰ Wie de digitale volgorde van een gen bezit en er een octrooi op krijgt, bezit die biologische eigenschap. Een boer in Tanzania of in Europa die een gewas met deze code verbouwt, moet ervoor betalen, en omdat de code digitaal is, kan zij wereldwijd worden bewaakt. Zo wordt het leven uit de

⁶ SOMO, "Hungry for profits", <https://www.somo.nl/hungry-for-profits/>.

⁷ Biotechnologie.nl, "CRISPR-Cas", <https://www.biotechnologie.nl/technologieen/crispr-cas/>; RIVM, <https://biotechnologie.rivm.nl/CRISPR-Cas>.

⁸ MO*, "Kleine boeren in Tanzania riskeren twaalf jaar gevangenis", <https://www.mo.be/analyse/kleine-boeren-tanzania-riskeren-twaalf-jaar-gevangenis-en-een-boete-van-meer-dan-200000>; The Guardian, "G8 New Alliance condemned as new colonialism", 18 februari 2014; Transform Trade, Farmers' food freedom: seeds report.

⁹ Biotechnologie.nl, "Genome sequencing", <https://www.biotechnologie.nl/technologieen/genome-sequencing-snellezen-in-het-boek-over-jezelf/>; National Human Genome Research Institute, "DNA Sequencing Fact Sheet", <https://www.genome.gov/about-genomics/fact-sheets/DNA-Sequencing-Fact-Sheet>.

¹⁰ Ginkgo Bioworks, <https://www.ginkgo.bio/>; DeciBio, "Synthetic biology: a biological fax machine", <https://www.decibio.com/insights/synthetic-biology-a-biological-fax-machine>.

publieke sfeer, de vrije natuur, overgebracht naar de private sfeer van de kooplieden, als waren zij er eigenaar van.

2.6 Programmeerbaar geld

Dezelfde beweging zien wij bij het geld. Wanneer geld programmeerbaar wordt, zoals bij het digitale centralebankgeld (CBDC), verandert de aard van het eigendom: programmeerbaar geld is niet langer een drager van waarde, maar een drager van beleid van overheid en banken.¹¹ Vroeger waren de koningen de groten der aarde; nu besturen de banken en de kooplieden steeds meer de overheid, en door de overheid het volk.

2.7 De kluis op Spitsbergen

Veelzeggend is dat de groten der aarde een reservekopie hebben gemaakt voor het geval hun genetische experimenten en hun geotrooieerde stelsels vastlopen. Diep in een berg op het Noorse eiland Spitsbergen ligt een kluis die is ontworpen om de tijd en de rampen te trotseren: de wereldzaadbank van Svalbard, eigendom van de Noorse staat en mede gefinancierd door de Crop Trust, die op haar beurt wordt gesteund door onder meer de Bill & Melinda Gates Foundation, de Rockefeller Foundation en zaadbedrijven.¹² Waarom investeren degenen die de wereldlandbouw genetisch veranderen en monopoliseren, in het bewaren van oude, natuurlijke zaden? Het wijst erop dat zij zeer goed weten dat hun eigen stelsel kwetsbaar en eindig is. Het is een verzekering voor de elite, niet voor het gewone volk. Hetzelfde geldt voor de sturing van de vruchtbaarheid: de anticonceptiepillen en de abortus raken, naast de koppeling van techniek aan het brein van de mens (Neuralink), de kern van de handel in "zielen van mensen". In de oudheid was Babylon al berucht om zijn praktijken rondom geboortebeperving; in het moderne Babylon is dit een miljardenbedrijf geworden dat de natuurlijke orde van gezin en leven ontwricht. Daarop kom ik in hoofdstuk 7 terug.

¹¹ Bank for International Settlements, Annual Economic Report 2021, hoofdstuk III, <https://www.bis.org/publ/arpdf/ar2021e3.htm>.

¹² Crop Trust, "Svalbard Global Seed Vault", <https://www.croptrust.org/work/svalbard-global-seed-vault/>; vgl. Global Research, "Doomsday seed vault in the Arctic", <https://www.globalresearch.ca/doomsday-seed-vault-in-the-arctic-2/23503>.

3. Babylon is het Westen, en de westerse kerk is de hoer van Babylon

3.1 De as van Babylon tot Rome

Openbaring 17 laat de godsdienstige misleiding van Babylon zien, Openbaring 18 haar handel; samen vormen zij een krachtige openbaring om Babylon te herkennen. Naast de gezichten van Daniël gelegd, blijkt dat het gaat om de as van de rijken die achtereenvolgens over Jeruzalem heersten: Babylon als het hoofd, dan de Perzen, de Grieken en de Romeinen met hun cultuur. Daniël zag deze rijken als vier dieren, en elementen van die vier dieren keren in de Openbaring terug:

Openbaring 13:2 *En het beest dat ik zag, was een pardel gelijk, en zijn voeten als eens beers voeten, en zijn mond als de mond eens leeuws; en de draak gaf hem zijn kracht, en zijn troon, en grote macht.*

Omdat deze herkenning van Babylon zo helder is, kunnen wij zeker weten dat bijvoorbeeld China nooit de wereldmacht zal worden die het land van Israël overheerst, zoals alle genoemde wereldrijken wél hebben gedaan; ook dat is een kenteken dat wij aan het einde van "de tijden der heidenen" zijn gekomen. China is economisch geweldig in opkomst, maar het zal nooit de rol krijgen die de westerse, dat is de Babylonische, cultuur eeuwenlang heeft gehad. Daarover meer in hoofdstuk 8.

3.2 De verleidingstechniek van Rome

Een belangrijk godsdienstig kenmerk van deze westerse cultuur is de alomtegenwoordige Roomse Kerk en haar invloed. Waar hoofdstuk 18 over de handel en de kooplieden spreekt, onthult hoofdstuk 17 de verleidende macht die deze wereld aanstuurt: de grote hoer, gezeten op een scharlakenrood beest. Wanneer wij dit beeld naast de geschiedenis en de werkwijze van de Kerk van Rome leggen, zien wij een geraffineerd stelsel van verleiding. Rome werkt, met zelf toegeëigend gezag, als een prachtig versierde vervangingsmachine. Zij lokt niet met de eenvoudige waarheid van de Bijbel, maar met een schitterende buitenkant en een dekmantel van vroomheid, om de mens aan zich te binden; eeuwenlang konden kinderen van Roomse ouders niet aan haar greep op het geweten ontkomen, omdat de leer die "alleen de Schrift" tot ware vrijheid onderwijst, ontbrak. Door indrukwekkende kerken, gouden versieringen en plechtige kleding, purper en scharlaken, krijgt "de kerk" een goddelijk aanzien; men krijgt ontzag voor het gebouw, het instituut, de rituelen en de relikwieën in plaats van voor God. Zij ziet er van buiten heilig en kostbaar uit, de gouden beker, maar binnenin is een mengsel van menselijke overleveringen, heidense gebruiken en vroom klinkende leringen als het celibaat. Zoals wijn het verstand vertroebelt, zorgen de rituelen en de dogma's, zoals de onfeilbaarheid van de paus, ervoor dat mensen hun eigen oordeel uitschakelen: zij worden dronken van de godsdienstige sfeer en volgen het stelsel blindelings.

3.3 De Heilige Stoel aan de tafel van de machtigen

De Kerk van Rome is de enige godsdienstige organisatie ter wereld die tevens een erkende soevereine staat is. Nauwkeuriger gezegd: niet de staat Vaticaanstad, maar de Heilige Stoel (Sancta Sedes) is het rechtssubject dat in het volkenrecht wordt erkend, en deze "stoel"

onderhoudt volledige diplomatieke betrekkingen met 184 staten. De paus heeft daarmee betrekkingen met vrijwel elk land ter wereld, en via zijn nuntii oefent de kerk rechtstreeks invloed uit op de wetgeving van staten en op internationale organen als de Verenigde Naties en de Europese Unie. Een apostolisch nuntius is meer dan een gewone ambassadeur: het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer (1961) staat de staten toe hem voorrang te geven, en in veel landen, vooral in Europa en Zuid-Amerika, is hij daardoor vanzelf deken van het corps diplomatique, met voorrang bij plechtigheden en rechtstreekse toegang tot staatshoofden. De macht van het Vaticaan wordt vastgelegd in concordaten, verdragen tussen de Heilige Stoel en een staat, die dikwijls boven de nationale wet gaan en zaken regelen als het godsdienstonderwijs, belastingvrijstellingen voor kerkelijke goederen en de plaats van de kerkelijke moraal in de wet. Bij de Verenigde Naties heeft de Heilige Stoel de status van permanent waarnemer: geen stemrecht in de Algemene Vergadering, maar grote invloed in de wandelgangen, vooral bij verdragen over migratie, klimaat en ethiek.

In onze tijd zien wij een opvallende versmelting tussen het Vaticaan en de groten der aarde uit Openbaring 18. Paus Franciscus, overleden in 2025, sloot in 2020 een formeel verbond met een groep wereldwijde bestuurders, de Council for Inclusive Capitalism with the Vatican, waaronder de leiders van BlackRock, State Street en de Ford Foundation.¹³ Dit verbond streeft naar een omvorming van het kapitalisme die naadloos aansluit bij de "Great Reset" van het Wereld Economisch Forum. Hier zien wij de versmelting van de kooplieden met de godsdienstige macht: de kerk levert de zedelijke rechtvaardiging voor het nieuwe economische stelsel van de wereldstad. Door zich als het "geweten van de mensheid" te presenteren, men denke aan de invloed van de encycliek *Laudato Si'* (2015) op het klimaatbeleid, stuurt zij de koers van de politieke leiders, de koningen der aarde. De huidige koers om de drie Abrahamitische godsdiensten te verenigen, laat zien dat de kerk haar invloed gebruikt om een wereldwijde godsdienstige eenheid te smeden als grondslag voor de komende wereldorde.

3.4 De sluier van de media: de onzichtbare regie

Dat deze versmelting van kerk, staat en megastanes onzichtbaar blijft, komt doordat de kanalen die ons over de werkelijkheid inlichten, verweven zijn met de machten die zij zouden moeten controleren. Dezelfde beleggingsfondsen die wij bij de vaccins, het DNA en het snelvoedsel tegenkwamen, BlackRock en Vanguard, behoren tot de grote aandeelhouders van vrijwel alle beursgenoteerde mediaconcerns, of het nu gaat om de New York Times, Warner, Disney (ABC), News Corp (Fox) of Comcast (NBC). Twee persbureaus, Reuters en Associated Press, leveren het raamwerk voor bijna al het wereldnieuws; wat zij niet brengen, bestaat voor de rest van de wereld niet.

In Nederland is de sluier misschien nog dichter dan in Amerika. Terwijl men daar nog over vijf of zes grote conglomeraten spreekt, is de Nederlandse dagbladpers vrijwel geheel in handen van twee Belgische concerns, DPG Media en Mediahuis; sinds 2017 is ook het Nederlands Dagblad eigendom van Mediahuis, het concern achter De Telegraaf en NRC. Alleen het Reformatorisch Dagblad is eigendom van de Erdee Media Groep en daarmee een van de weinige kranten die nog werkelijk in handen zijn van een eigen achterban. Financieel staat het dus buiten het rechtstreekse bereik van de groten der aarde. Maar ook de journalisten van ND en RD raadplegen dezelfde "geautoriseerde" deskundigen van universiteiten en instituten, die dikwijls door

¹³ Council for Inclusive Capitalism, <https://www.inclusivecapitalism.com/>, met de lijst van "Guardians"; de oprichting in samenwerking met het Vaticaan werd op 8 december 2020 bekendgemaakt.

overheden of fondsen als de Gates Foundation worden gefinancierd. Zo wordt ook de christelijke krant een doorgeefluik van de toverij van de wereldstad, verpakt in een vroom jasje, want er is grote angst om als "sektarisch" of "complotdenker" te worden weggezet. Om aan de tafel van de groten der aarde, de politiek in Den Haag, te mogen blijven zitten, passen deze media hun toon aan de heersende moraal aan, en de leiding van deze media en de kerkelijke organisaties waarmee zij verbonden zijn, zoekt aansluiting bij de grote zedelijke thema's van de Verenigde Naties en het Vaticaan, zoals de klimaatagenda. Het bewijs daarvoor ligt in de stelselmatige afwezigheid van fundamentele kritiek op de wereldwijde machtsstructuren: over ethische bijzonderheden wordt uitvoerig geschreven, over de grote architectuur van Babylon wordt gezwegen.

Het is nodig te zien hoe de "vrije pers" als poortwachter werkt. De techniek is bekend uit de communicatiewetenschap. Priming: men laat een waarschuwing voorafgaan of plaatst een kritische stem in een negatief kader, zodat de lezer de informatie die volgt al wantrouwt. Framing: men plakt etiketten. In de journalistiek van Babylon wordt iemand niet monddood gemaakt door een verbod, maar door zijn naam te neutraliseren met termen als "omstreden", "complotdenker" of "pseudowetenschappelijk". Zo verdedigde ook het RD de gevestigde media tegen "complotdenkers":

Reformatorisch Dagblad
<https://www.rd.nl/artikel/900965-waar-komt-wantro...>

Waar komt wantrouwen tegen pers vandaan?
23 nov 2020 — Gevestigde media, zoals de NOS, liggen onder vuur. Menigeen neemt zijn toevlucht tot dubieuze theorieën over de coronapandemie.

Reformatorisch Dagblad
<https://www.rd.nl/artikel/853945-wetenschappers-o...>

Wetenschappers onderzoeken of mensen nepnieuws ...
Wetenschappers onderzoeken in hoeverre mensen nepnieuws over het coronavirus geloven. Het onderzoek, TRUTH genaamd, wordt geleid en ook gefinancierd door de ...
Bevat niet: pas- | Resultaten tonen met: pas-

Reformatorisch Dagblad
<https://www.rd.nl/artikel/833298-coronavirus-maakt...>

Coronavirus maakt veel nepnieuws en stereotypen los
5 feb 2020 — Naarmate het coronavirus dat in China is uitgebroken zich verder verspreidt, worden ook steeds meer valse verhalen over het virus verspreid.
Bevat niet: pas- | Resultaten tonen met: pas-

Reformatorisch Dagblad over complotdenkers en de gevestigde media.

Term van de poortwachter	Betekenis in de wereldstad	Werking op de lezer
"Omstreden"	Een wetenschapper of arts die de winstmodellen van de megistanes bedreigt.	Angst voor besmetting; de lezer wil niet bij de verkeerde groep horen.
"Consensus"	De afgesproken koers van overheid, WHO en kapitaalverschaffers.	Suggereert dat "de" wetenschap één is, zodat kritiek dwaasheid lijkt.
"Desinformatie"	Feiten of vragen die de muren van Babylon blootleggen.	Sluit de nieuwsgierigheid af; de informatie is al vóór het lezen als gif bestempeld.
"Complottheorie"	Het doorzien van de versmelting van kooplieden, kerk en staat.	Zet de waarnemer weg als onbetrouwbaar of onevenwichtig.

Term van de poortwachter	Betekenis in de wereldstad	Werking op de lezer
"Gezaghebbende bron"	Instituten die door de megistanes worden gefinancierd.	Neemt de noodzaak van eigen onderzoek weg (Handelingen 17:11).
"Naasteliefde"	De zedelijke plicht om deel te nemen aan de technocratische medische sturing.	Maakt van een medische keuze een godsdienstige plicht; wekt schuldgevoel bij weigering.

3.5 Een voorbeeld: lopend naar de kerk

Neem een recent artikel in het RD, "Lopend naar de kerk: zondagsheiliging en duurzaamheid kunnen allebei beweegreden zijn".¹⁴ Het is een glashelder voorbeeld van zedelijke sturing: de fase waarin de agenda van de groten der aarde, de klimaatagenda, wordt omgezet in een gewetenszaak voor de gelovige. Het artikel voert het platform GroeneKerken op, waarbij 550 kerken zijn aangesloten en dat op zijn website aanraadt de auto te laten staan "voor milieu en klimaat én voor ons geweten en onze vreugde", omdat het wegverkeer bijna tien procent van de Nederlandse uitstoot van kooldioxide voor zijn rekening neemt en lichaamsbeweging gezond is. Daarna volgen herinneringen van bekende predikanten aan hun wandeltochten van vroeger, en ten slotte wordt de voorzitter van de Vereniging Zondagsrust aangehaald, die het jammer vindt dat de parkeerplaatsen bij kerken op zondag zo vol staan en het milieu "een extra reden" noemt om de auto thuis te laten.

Wie kan daar nu tegen zijn? Maar de diepste beweegreden, die dieper ligt dan het milieu, waarvoor de auto's juist schoner zijn geworden dan ooit, wordt niet blootgelegd. GroeneKerken is een initiatief van Kerk in Actie en Tear, verbonden met de oecumenische beweging, en het platform omarmt uitdrukkelijk de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties.¹⁵ Wat opvalt is de taal: het gaat niet alleen om het milieu, maar om het geweten. De auto wordt een zedelijk struikelblok, "fossiel aangedreven", en de bewegingsvrijheid van de mens wordt aan schuld gekoppeld. Door 550 kerken aan dit platform te binden, schept de wereldstad een netwerk waarin de duurzame leer van de Verenigde Naties via de kansel en het kerkblad de huiskamer binnenkomt; de groten der aarde hoeven niet zelf te spreken, de dominee doet het voor hen. Men gebruikt een bestaande waarde, de rustdag, om een nieuwe agenda, de beperking van de mobiliteit, te verkopen. De lezer krijgt het gevoel trouw te blijven aan de traditie, terwijl hij wordt voorbereid op de vijftienminutenstad en de beperking van de bewegingsvrijheid die de technocratie nastreeft.¹⁶ De prediking dient dan niet langer om de mens vrij te maken van de wereld, maar om hem te kneden tot een gehoorzame burger van de technocratie.

Doordat de kranten zozeer zijn opgeslokt door de geest van de wereld, is de verscheidenheid van meningen in Nederland een gezichtsbedrog geworden. Openbaring 18:22 spreekt over de

¹⁴ Reformatorisch Dagblad, <https://www.rd.nl/artikel/1141538-lopend-naar-de-kerk-zondagsheiliging-en-duurzaamheid-kunnen-allebei-beweegreden-zijn>.

¹⁵ GroeneKerken, <https://groenekerken.nl/>; Raad van Kerken, thema duurzaamheid, <https://www.raadvankerken.nl/thema/duurzaamheid/>; SDG Nederland, "De 17 SDG's", <https://www.sdg-nederland.nl/de-17-sdgs/>; vgl. Jan Daling, "Christelijke instanties: Bijbels of sekten?", 13 oktober 2025, <https://jandaling.blog/blog/2025/10/13/christelijke-instanties-bijbels-of-sekten-sdg/>.

¹⁶ McKinsey, "The future of mobility", <https://www.mckinsey.com/industries/automotive-and-assembly/our-insights/the-future-of-mobility-mobility-evolves>; Connective Cities, "The future of urban consumption in a 1.5°C world".

muzikanten die in Babylon niet meer gehoord zullen worden; vandaag zijn de media de muzikanten die de toon van de massa bepalen. De media bepalen niet wat wij denken, maar waarover wij denken. Door de nadruk te leggen op horizontale twisten, het politieke gekibbel over bijzaken, blijft de verticale machtsovername, het verbond tussen het Vaticaan en de kooplieden, buiten het gezichtsveld. Het stelsel heeft zijn eigen bewaking gebouwd: zodra iemand de versmelting van de machten blootlegt, wordt dit door "factcheckers", die door de media zelf worden betaald, als misinformatie bestempeld. De sluier wordt een pantser. Zij werkt door woorden te herdefiniëren: wanneer de paus en Larry Fink over "inclusief kapitalisme" spreken, vertalen de media dat als liefdadigheid; de zedelijke autoriteit van de kerk wordt ingezet om de technocratische sturing van de kooplieden te wettigen, en de kranten schrijven over de mooie bedoelingen maar zwijgen over de overdracht van soevereiniteit. De pauselijke diplomatie werkt in de schaduw; kranten zijn ingericht op spektakel, niet op de stille juridische verankering van verdragen en concordaten. Omdat de nuntius de taal van de diplomatie spreekt en niet die van de sensatie, glipt zijn invloed onder de radar van de journalistiek door.

3.6 "Romantisch"

De kerk van Rome heeft de oude heidense feesten niet afgeschaft, maar gekerstend. De datum en de gebruiken van het Romeinse midwinterfeest, het feest van de onoverwinnelijke zon op 25 december, werden Kerstmis; de lentegebruiken van vruchtbaarheid, eieren en hazen, werden aan het Paasfeest gehecht.¹⁷ Dit zorgt ervoor dat de wereldse mens zich behaaglijk voelt: de oude gebruiken gaan door, maar nu onder een christelijk, dus "veilig" etiket, en er ontstaat een romantische roes waardoor men de Bijbelse scherpte niet meer ziet. De romantiek van deze feesten is zo sterk dat zij ondanks de krachtige Reformatie kort daarna ook onder de protestanten is voortgezet. Laten wij eerlijk zijn: met de inhoud van veel oude kerstliederen is niets mis, en de melodieën zijn mooi, maar zij zijn zo krachtig "kerstromantisch" in ons geheugen gebracht dat zij op een nuchtere zomerochtend bijna niet gezongen kunnen worden. Hoe ver die invloed reikt, blijkt op de Filipijnen, een tropisch land waar de temperatuur zelden onder de 25 graden komt en waar, door de Roomse cultuur van de oude Spaanse kolonie, het kerstbeeld toch geheel op een "witte kerst" is gebouwd, met kunstsneeuw en winterse zinnebeelden. Het is een sterk voorbeeld van de romantische invloed van de westerse kooplieden, gemengd met de roes van Rome die over de wereld hangt. De hele wereld, ook de kooplieden van Openbaring 18, rekent de tijd naar de Gregoriaanse kalender, ingevoerd door paus Gregorius XIII; Rome bepaalt wanneer het feest is, zodat zelfs de Filipijnen en Japan in de roes van de kerstcommercie worden meegezogen.

In dit verband is het woord "romantisch" zelf leerzaam. Het komt van het Latijnse *romanice*, zoals in *romanice loqui*, "op de Romeinse wijze spreken", de aanduiding voor de volkstaal die zich van het geleerde Latijn was gaan onderscheiden. Omdat deze volkstaal de taal van het gewone volk was, werden de ridderverhalen daarin geschreven en niet in het zakelijke Latijn; die verhalen heetten daarom "romans", en langs de romans kreeg het woord "romantisch" de betekenis van dromerig, gevoelsmatig.¹⁸ Het woord wijst dus rechtstreeks terug naar Rome, en het is diep in de westerse samenleving verweven, ook in de wijze waarop men tot een huwelijk komt. Bij een

¹⁷ De negentiende-eeuwse stelling van Alexander Hislop (*The Two Babylons*) dat Maria de voortzetting van de Babylonische Semiramis zou zijn, en dat het woord "Pasen" van Ishtar zou komen, houdt bij de historici geen stand; het Nederlandse "Pasen" komt van het Hebreeuwse *pesach*. Het betoog hierboven rust daarom niet op die naamsafleidingen, maar op de aantoonbare overname van data en gebruiken.

¹⁸ Zo de gangbare taalgeschiedenis; vgl. Peter Rickard, *A History of the French Language*, 2e druk, Londen 1989, over de opkomst van de term *romanice* voor de volkstaal.

verliefd paar moet een sfeer van romantiek hangen; Cupido, een Romeinse god, heeft zijn pijl afgeschoten. Die mythe van de pijl zegt dat men het slachtoffer is van zijn gevoel: "ik kon er niets aan doen, ik ben geraakt." Zo is de liefde in het Westen iets geworden dat je overkomt en waarover je geen zeggenschap hebt, en dan verdwijnt de Bijbelse verantwoordelijkheid: het verbond, de trouw, wordt vervangen door de opwelling, de hartstocht.

Verliefdheid is een samenspel van lichamelijke driften, van eigen onvervulde verlangens die men op een ander overdraagt, en van de invloed van de cultuur, de reclame en de idolen. De Romeinen schreven dit "wat je overkomt" toe aan Cupido, Latijn voor "begeerte", de zoon van Venus, de Romeinse gestalte van de Griekse Aphrodite en achter haar de oosterse Astarte en Ishtar. Vandaar het hart met de pijl erdoor. In het denken van de westerse mens is dit gebleven: verliefdheid is iets machtigs, iets geheimzinnigs dat "groter is dan jezelf", en het verstand mag dit mooie niet te veel verstoren. In de Bijbel wordt de bevangenheid van de verliefdheid daarentegen alleen in negatieve zin beschreven: Sichem, wiens ziel aan Dina kleefde (Genesis 34), met noodlottige gevolgen; Amnon en Thamar (2 Samuël 13); Simson; en wellicht ook David bij Bathséba. Het zijn alle gevallen waarin de verliefdheid niet onder het beheer van het verstand werd gesteld. Hoe anders kwam het huwelijk van Izak en Rebekka tot stand.

Jezus' waarschuwing over de dagen van Noach gaat opmerkelijk genoeg niet over bijzonder zondige zaken:

Matthéüs 24:37-39 *En gelijk de dagen van Noach waren, also zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen. Want gelijk zij waren in de dagen voor den zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot den dag toe, in welken Noach in de ark ging; en bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam, en hen allen wegnam; also zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen.*

Dit "etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende" beschrijft de roes waarin de mensheid zich vlak vóór het oordeel bevindt: de geestelijke verdoving van Babylon, het leven zonder God. Het stelsel van Babylon gebruikt de romantiek, de roes, het gevoel, de verbeelding, om de nuchterheid en de scherpheid van het Woord te vervangen. Romantiek en kaarslicht zijn in ons taalgebruik bijna één, en daarom is deze tekst zo opmerkelijk: "En het licht der kaars zal in u niet meer schijnen" (Openbaring 18:23).

4. De achtentwintig handelsartikelen van Openbaring 18

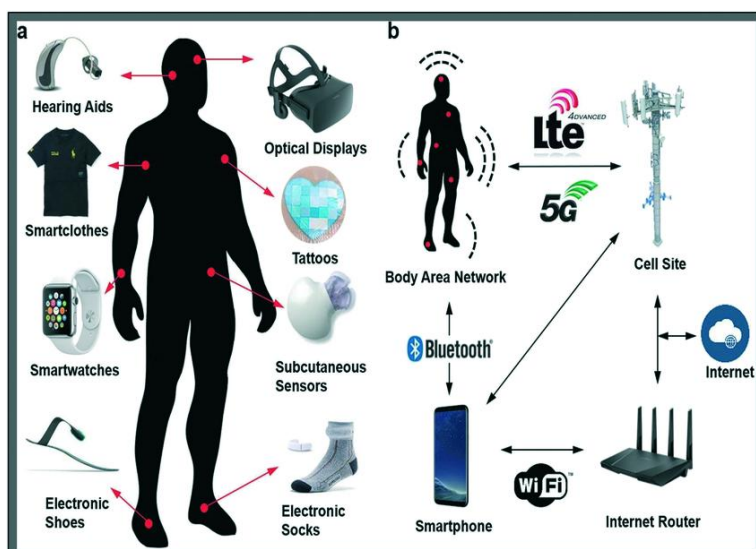
In Openbaring 18:12-13 wordt opnieuw glashelder dat Babylon Europa en Amerika is, het Westen, want daar vinden wij een lijst van achtentwintig handelsartikelen:

Openbaring 18:12-13 Waren van (1) goud, en van (2) zilver, en van kostelijk (3) gesteente, en van (4) paarden, en van (5) fijn lijnwaad, en van (6) purper, en van (7) zijde, en van (8) scharlaken; en allerlei (9) welriekend hout, en allerlei (10) ivoeren vaten, en allerlei vaten van het (11) kostelijkste hout, en van (12) koper, en van (13) ijzer, en van (14) marmarsteen; en (15) kaneel, en (16) reukwerk, en (17) welriekende zalf, en (18) wierook, en (19) wijn, en (20) olie, en (21) meelbloem, en (22) tarwe, en (23) lastbeesten, en (24) schapen; en van (25) paarden, en van (26) koetswagens, en van (27) lichamen, en de (28) zielen der mensen.

Deze lijst is niet willekeurig; zij is opgebouwd als een rangorde van weelde en macht, die eindigt met een ontstellende onthulling over de aard van dit wereldstelsel. Ik loop haar langs met de Griekse termen en de tegenhangers van onze tijd.

4.1 Harde valuta en weelde

De lijst begint met de harde valuta en de weeldegoederen: goud en zilver, de grondslag van elk geldstelsel; edelgesteente en parels, de uiterste verdichting van rijkdom; fijn lijnwaad, purper, zijde en scharlaken, de kleding van de elite. De vervaardiging van purper en zijde was in de oudheid een technisch en logistiek hoogstandje, te vergelijken met de "wearables" van onze tijd: elektronische toestellen die men als kledingstuk of sieraad op het lichaam draagt en die, anders dan een telefoon in de zak, in rechtstreeks contact met de huid staan en voortdurend gegevens verzamelen. Slimme horloges meten de hartslag en zijn met het internet verbonden; armbanden houden stappen, slaap en verbruik bij; slimme brillen projecteren informatie in het gezichtsveld; slimme kleding meet ademhaling en spierspanning.

Medische wearables. Bron: ResearchGate, https://www.researchgate.net/figure/Medical-wearables-devices-a-wearable-electronics-come-into-contact-with-the-skin-in-a_fig3_359329789.

4.2 Hout, metaal en steen

Het "welriekend hout" is thuinos, thijnhout, een zeldzame geurige houtsoort uit Noord-Afrika; ivoor en kostbaar hout zijn de statusgoederen van het interieur; koper, ijzer en marmer zijn de bouwstoffen van de infrastructuur. In onze tijd zijn dat de kritieke grondstoffen, lithium, kobalt en de zeldzame aardmetalen, die nodig zijn voor de accu's van de autonome schepen en de systemen van kunstmatige intelligentie.

4.3 Kaneel, reukwerk en zalf: de chemie van de oudheid

Kaneel, reukwerk en welriekende zalf waren de chemie van de oudheid, en zij wijzen rechtstreeks naar de pharmakeia. Vandaag wordt deze rubriek beheerst door enkele reusachtige bedrijven die bijna niemand kent, maar die in vrijwel elk product van Unilever of Nestlé zitten: Givaudan (Zwitserland), IFF (Verenigde Staten), Symrise (Duitsland).¹⁹ Ook dit is moderne toverij: deze bedrijven ontwerpen smaakprofielen die op het beloningscentrum in de hersenen zijn gericht en gebruiken chemie om ons aan bewerkt voedsel te binden. In grote winkelcentra wordt via de luchtbehandeling geur verspreid om mensen in een koopstemming te brengen, letterlijk het gebruik van thumiama, reukwerk, voor economische misleiding.²⁰ Waar de kooplieden vroeger echte kaneel voeren, maken de huidige kooplieden synthetische stoffen die de natuur nabootsen: een wereld van schijn.

4.4 Wijn, olie, meel en tarwe: het graan in vijf handen

Wijn, olie, meelbloem en tarwe zijn de eerste levensbehoeften, die sinds de Tweede Wereldoorlog steeds meer en nu vrijwel geheel door de groothandel worden beheerst. Unilever is in de supermarkt zichtbaar, maar de werkelijke handel in de grondstoffen wordt beheerst door vijf ondernemingen die samen naar schatting zeventig tot negentig procent van de wereldgraanhandel in handen hebben, de ABCD-groep, aangevuld met een Chinese vijfde: Archer Daniels Midland, Bunge, Cargill (het grootste niet-beursgenoteerde bedrijf van de Verenigde Staten), COFCO (China) en Louis Dreyfus.²¹ Dit zijn de "groten der aarde" onder de kooplieden: zij bezitten de silo's, de terminals en de vloten schepen die de wereld voeden.

4.5 Lastbeesten, schapen, paarden en wagens: de motoren van de oudheid

Lastbeesten, schapen, paarden en koetswagens waren de motoren en de vrachtwagens van de oude tijd, en schapen de toeleveranciers van de toenmalige textielnijverheid. Het paard (hippos, Strong 2462) was in de oudheid het zinnebeeld van snelheid, krijgsmacht en snelle verbinding; wij spreken nog altijd van "pk", paardenkracht. Het staat voor de energie en de motoren die de wereldhandel aandrijven. De "koetswagen" is de rhedē (Strong 4480): geen boerenkar, maar een luxe reiswagen op vier wielen, dikwijls overdekt, het voertuig van de elite op de Romeinse wegen.

¹⁹ Sydney Morning Herald, "Big smell: behind the world's fragrances sits a shadowy oligopoly", 27 juni 2025, <https://www.smh.com.au/business/markets/big-smell-behind-the-world-s-fragrances-sits-a-shadowy-oligopoly-20250627-p5mav6.html>.

²⁰ Geurfabriek, "Geurmarketing: wat is het en hoe werkt het?", <https://geurfabriek.nl/blogs/nieuws/geurmarketing-strategie-wat-is-het-en-hoe-werkt-het>.

²¹ Follow the Money via Headliner, "Deze vijf multinationals bepalen wat de boer boert en wat u voor uw eten betaalt", <https://www.headliner.nl/item/deze-vijf-multinationals-bepalen-wat-de-boer-boert-en-wat-u-voor-uw-eten-betaalt-ftm-678>; Thin Ink, "Who owns our food?", <https://news.thin-ink.net/p/who-owns-our-food>.

Het woord is van Gallische, Keltische oorsprong, wat erop wijst dat Babylon de beste techniek uit alle uithoeken van de wereld invoert. De rhedē was de Mercedes van de oudheid.

De opkomst van de automobiellindustrie is misschien het krachtigste lichamelijke voorbeeld van hoe de geest van Babylon de aarde heeft omgevormd; zij is niet slechts een bedrijfstak, maar een herinrichting van de hele menselijke beschaving. Zonder de uitvinding van de Duitser Rudolf Diesel zou de wereldhandel zoals wij die kennen onmogelijk zijn geweest; Amerika (Ford) en Duitsland (Mercedes, Diesel) gaven de wereld de kracht en de techniek. In de afgelopen honderdvijftig jaar is geen bedrijfstak zo bepalend geweest voor de geopolitiek als de olie-industrie. ExxonMobil en Chevron in Amerika, Shell en BP in Europa hebben decennialang de koers van regeringen bepaald. John D. Rockefeller (Standard Oil) is het toonbeeld van de "groten der aarde": hij bouwde een monopolie dat de grondslag legde voor de Amerikaanse wereldmacht, en hij begreep als eerste dat wie de energie beheerst, de mensheid beheerst. De nauwe banden tussen de Europese vorstenhuizen en de olie-industrie (Koninklijke Olie/Shell) laten zien hoe de "koningen der aarde" (Openbaring 18:3) met deze kooplieden verstrengeld zijn. De wereldhandel rust op het feit dat olie in dollars wordt afgerekend, en dat stelsel heeft Amerika en Europa in staat gesteld de wereld economisch te sturen. Opmerkelijk in dit verband is het recente optreden van de Verenigde Staten ten aanzien van Venezuela en Iran, in het licht van de afhankelijkheid van China van olie uit juist deze landen, binnen de grote wedijver tussen China en Amerika.²² Door de hele infrastructuur op olie te bouwen, hebben de kooplieden de volken "verleid" (vers 23) tot een levenswijze die zonder hun voortdurende aanvoer niet kan bestaan.

4.6 De moderne megistanes

BlackRock, gevestigd in New York, is de grootste vermogensbeheerder ter wereld en de spil van het wereldwijde geldstelsel; onder leiding van Larry Fink beheert het begin 2026 veertien biljoen dollar.²³ Het bezit een computersysteem, Aladdin, dat de geldstromen van een groot deel van de banken, pensioenfondsen en overheden ter wereld analyseert en stuurt, de digitale aansturing die meebeslist welke bedrijven overleven.²⁴ BlackRock is, met Vanguard en State Street, grootaandeelhouder in bijna elk bedrijf dat in dit schrijfsel is genoemd, van Ford en Mercedes tot Unilever, ExxonMobil en Pfizer.²⁵ Zij zijn de onzichtbare eigenaars van de wagens, de olie en de zielen uit vers 13.

Jeff Bezos heeft met Amazon het lichamelijke handelstelsel van Babylon vervolmaakt: hij bezit de "weg" waarover de kooplieden hun waren verkopen, en Amazon loopt voorop in het vervangen van de mens, van magazijnrobots tot zelfrijdende bezorgwagens en drones; hij bouwt letterlijk aan de wereld waarin de menselijke stuurman niet meer nodig is.²⁶ Elon Musk brengt met Tesla de zelfrijdende "wagens" op de weg en produceert mensvormige robots; met SpaceX beheert hij

²² Time, "China's NPC work report: Taiwan, US, Iran war", <https://time.com/7382828/china-npc-work-report-taiwan-us-iran-war/>.

²³ Morningstar/MarketWatch, "BlackRock assets surge to \$14 trillion record", 15 januari 2026, <https://www.morningstar.com/news/marketwatch/20260115222/blackrock-assets-surge-to-14-trillion-record-as-it-looks-to-private-markets>.

²⁴ Medium, "BlackRock's Aladdin: how AI controls \$21 trillion", <https://medium.com/ai-in-finance-a-new-era-of-money-trust-and/blackrocks-aladdin-how-ai-controls-21-trillion-and-rewrites-the-rules-of-money-8a36bd3c7d59>; Reuters, "BlackRock profit rises 25%", 14 januari 2022.

²⁵ Queen Mary University of London, "BlackRock, Vanguard and State Street are the real power behind Big Oil's climate retreat", 2025, <https://www.qmul.ac.uk/media/news/2025/humanities-and-social-sciences/hss/blackrock-vanguard-and-state-street-are-the-real-power-behind-big-oils-climate-retreat-report-finds.html>.

²⁶ Institute for Local Self-Reliance, "Amazon's monopoly tollbooth", 2023, <https://ilsr.org/article/independent-business/amazonmonopolytollbooth-2023/>.

de satellieten (Starlink) die nodig zijn voor de sturing van autonome schepen en voertuigen; met Neuralink werkt hij aan de verbinding tussen het menselijk brein en de computer, en dat raakt aan de handel in de "zielen van mensen", de volledige technische beheersing van de psyche.²⁷ Bill Gates verbindt software, landbouw en farmacie: hij is de grootste particuliere bezitter van landbouwgrond in de Verenigde Staten, wat ons verwijst naar de tarwe en het meel uit vers 13, en zijn invloed op de wereldwijde gezondheidszorg en de vaccinatieprogramma's verbindt hem rechtstreeks met de medische betekenis van pharmakeia.²⁸

Het opmerkelijke aan deze figuren is dat zij niet langer aan één land gebonden zijn; zij staan boven de overheden. Openbaring 18:10 zegt dat de machtigen "van verre staan" uit vrees voor de pijniging van Babylon. Deze elite heeft haar bezit digitaal en wereldwijd verspreid en waant zich veilig op haar jachten of in haar bunkers, terwijl zij toekijkt hoe het stelsel dat zij bouwde, instort.²⁹ De moderne groten der aarde hebben de olie niet meer alleen nodig; zij hebben de algoritmen nodig om de markt te sturen en ten slotte te bepalen wie mag "kopen en verkopen".

4.7 De architecten van de verleiding: planē

Voor "verleid" staat in de Griekse tekst ἐπλανήθησαν (eplanēthēsan), van planaō (Strong 4105): doen afdwalen van de rechte weg. Het is de kern van wat wij vandaag desinformatie of "social engineering" noemen. Figuren als Bezos (eigenaar van de Washington Post) en de systemen van Mark Zuckerberg (Meta) bepalen wat miljarden mensen dagelijks zien, en door algoritmen wordt de openbare mening gestuurd. De mensen worden verleid om te geloven, of worden eenvoudig in een roes gebracht en "geloven het wel", dat het stelsel van Babylon de enige weg is naar veiligheid en welvaart.³⁰

²⁷ University College London Hospitals, "First UK patient uses thought control computer hours after Neuralink implant", <https://www.uclh.nhs.uk/news/first-uk-patient-uses-thought-control-computer-hours-after-neuralink-implant>.

²⁸ Forbes, "America's biggest owner of farmland is now Bill Gates", 14 januari 2021, <https://www.forbes.com/sites/arielshapiro/2021/01/14/americas-biggest-owner-of-farmland-is-now-bill-gates-bezos-turner/>; Bill & Melinda Gates Foundation, jaarverslagen, <https://www.gatesfoundation.org/>.

²⁹ Business Insider, "Tech billionaires' largest superyachts", oktober 2025; The Guardian, "The super-rich 'preppers' planning to save themselves from the apocalypse", 4 september 2022; Wired, "Inside Mark Zuckerberg's Hawaii compound".

³⁰ BusinessWise, "Superrijk en omstreden: Peter Thiels software verovert Duitsland", <https://www.businesswise.nl/leiderschap/superrijk-en-omstreden-peter-thiels-software-verovert-duitsland-in-strijd-tegen-terreur~eb8568a>.

5. Huis aan huis trekken, akker aan akker brengen

Jesaja 5:8 *Wee dengenen, die huis aan huis trekken, akker aan akker brengen, totdat er geen plaats meer zij, en dat gijlieden alleen inwoners gemaakt wordt in het midden des lands!*

Deze voor God gruwelijke praktijk, waaraan wij al zo gewend zijn geraakt, zien wij voor onze ogen gebeuren in de opkomst van reusachtige conglomeraten die alle kleine zelfstandige bedrijven en boerderijen opslokken. Het gaat rechtstreeks tegen de beginselen van Gods wet in: in het jubeljaar keerden de landerijen terug naar het oorspronkelijke erfbezit (Leviticus 25). Ik vind Jesaja 5:8 daarom een van de meest treffende beschrijvingen van wat wij monopolievorming en schaalvergroting noemen. De tekst bestraft niet alleen de grootgrondbezitters van het Israël van toen, maar spreekt ook Gods ongenoegen uit over het huidige proces waarin de lichamelijke en economische ruimte van de gewone man wordt opgezogen door een kleine elite, totdat de oorspronkelijke bewoners en eigenaars nog slechts huurders of onderdanen in hun eigen land zijn. Dit "akker aan akker brengen" zien wij op verschillende fronten in een stroomversnelling raken.

Grote beleggingsmaatschappijen en particulieren als Bill Gates kopen wereldwijd vruchtbare landbouwgrond op; de kleine boer kan tegen dat kapitaal niet opbieden. Kleine boeren worden opgeslokt omdat zij gedwongen zijn de octrooien, de zaden en de bestrijdingsmiddelen, van de chemische reuzen te gebruiken; zij hebben hun land nog wel, maar zijn de zeggenschap kwijt, "inwoners gemaakt in het midden van het land". De kleine, gemengde boerderij wordt vervangen door reusachtige monoculturen die alleen door volledige automatisering kunnen bestaan. De kleine ondernemer in de winkelstraat is in dertig jaar stelselmatig verdrongen door de magnaten van het internet en de grote ketens; steeds meer winkelstraten staan leeg. Amazon en de grote supermarktkoncerns gebruiken gegevens om kleine winkels uit de markt te drukken: eerst trekken zij de klanten weg met lagere prijzen, en zodra de kleine winkelier failliet is, hebben zij het monopolie. Vroeger bezat een winkelier zijn pand en zijn voorraad; nu wordt alles gehuurd of geleased. Jesaja beschrijft precies dit: de zelfstandige stand van de burgerij verdwijnt, totdat alleen de magnaten nog de werkelijke eigenaars zijn.

"Totdat er geen plaats meer zij", zegt Jesaja letterlijk. Dat zien wij op de woningmarkt: grote vastgoedfondsen kopen hele wijken op om ze duur te verhuren of te verkopen, waarna de banken hun winst maken, en de droom van een eigen huis, een eigen "plaats", wordt voor de gewone burger juist in deze tijd steeds onbereikbaar. Men wordt "inwoner gemaakt": men mag slechts verblijven op de grond van een ander, en er zijn zoveel regels en voorwaarden dat men zijn huis nauwelijks meer kan bouwen zoals men wil. Hetzelfde geldt voor de energie. Waar boeren vroeger hun eigen hout of kolen stookten, is de energievoorziening nu geheel gecentraliseerd; fondsen en oligopolies bezitten de windparken en zonnenvelden, de "akker" is nu de ruimte waar energie wordt opgewekt, en door regelgeving en belastingen wordt men gedwongen inwoner te zijn van hun net. Via slimme meters wordt het verbruik van buitenaf gestuurd, en de magnaten gaan bepalen wanneer men stroom krijgt en tegen welke prijs. Zelfs het water, de meest elementaire levensbehoefte, wordt "akker aan akker" gebracht: bedrijven als Nestlé, Veolia en Suez kopen wereldwijd de rechten op bronnen en grondwater op, en wat een gemeenschappelijk goed was, wordt eigendom van enkele groothandelaars; in Nederland bestaat al een plicht om

eigen grondwaterputten te registreren.³¹ Wie het water beheerst, beheerst het leven zelf. De moderne magnaten verzamelen bovendien meer dan lichamelijk bezit: zij bouwen platforms. Wie als kleine ondernemer nog iets wil verkopen, móet over de digitale weg van Amazon of Google.

In Openbaring 18 zien wij de uitkomst van dit proces uit Jesaja. De rijkdom is zo uiterst bij de kooplieden samengetrokken dat het stelsel topzwaar is geworden. Omdat de kleine structuren, de buurtwinkel, de plaatselijke boer, zijn vernietigd, is er geen reservewiel meer: valt de centrale sturing van de magnaten weg, dan is er geen plaatselijke economie om op terug te vallen. **De afhankelijkheid is totaal geworden.** Ook Jesaja's tekst begint met een "wee", zoals het wee over Babylon; het is de waarschuwing dat een samenleving waarin de menselijke maat is verdwenen en alles in de macht van enkelen is opgegaan, onvermijdelijk op een ineenstorting afstevent.

5.1 Ontworteling, afzondering, totale afhankelijkheid

"Dat gijlieden alleen inwoners gemaakt wordt in het midden des lands", zegt Jesaja: een toestand van volstrekte afhankelijkheid. De mens is omringd door stelsels van energie, water, gegevens en voedsel die hij niet bezit en niet beheert. Hij woont in het midden van het land, maar hij heeft geen eigen wortels meer. In het stelsel van Babylon is de mens geen burger met wortels, maar handelswaar. Ook de massa-immigratie speelt in deze ontworteling een grote rol binnen de sturing door de machthebbers van Babylon. De moderne beeldschermen werken daarbij als een digitaal reukwerk: zij houden de aandacht van de mensheid gevangen, zodat men niet ziet dat de grondslagen van de samenleving, de economie, de zeden, de vrijheid, worden afgebroken.

Wanneer Babylon valt, is de ramp daarom totaal. De kleine boer en de plaatselijke bron zijn er niet meer om op terug te vallen; de hongerwinter van 1944-1945, een van de zwartste bladzijden van onze geschiedenis, laat zien wat er gebeurt wanneer een centrale macht het voor het zeggen heeft, en toen waren er nog kleine boeren bij wie de stedeling voedsel kon zoeken. De stelsels voor energie en water vallen uit omdat het centrale brein van de magnaten stilvalt. De mens ontdekt dat hij in een leeg land woont, omdat alles wat hij meende te bezitten, eigendom van de kooplieden was; er is geen worteling in eigen grond, geen eigen cultuur, en alles wijst erop dat er straks ook geen gewoon gezinsleven meer is, geen familie om op terug te vallen. De ellende en de eenzaamheid in de verzorgingshuizen zijn niet van vóór de Tweede Wereldoorlog, maar van de laatste tijden.

2 Timótheüs 3:1-2 *En weet dit, dat in de laatste dagen ontstaan zullen zware tijden. Want de mensen zullen zijn liefhebbers van zichzelf, geldgierig, laatzinnig, hovaardig, lasteraars, den ouderen ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig.*

Deze Babylonische samentrekking van macht, het beginsel van de torenbouw, is de rechtstreekse voorbode van de val. Het stelsel is zo doelmatig en zo strak gespannen dat het geen enkele schok meer kan opvangen.

³¹ IBFAN, "COP 30: climate crisis intensifies water scarcity, Nestlé's water scandals", <https://www.ibfan.org/cop-30-climate-crisis-intensifies-water-scarcity-nestles-water-scandals/>; Reuters, "Veolia, Suez agree \$15 billion utilities merger", 12 april 2021; Provincie Noord-Brabant, "Grondwater onttrekken", <https://www.brabant.nl/onderwerpen/water-bodem/voldoende-water/grondwater-onttrekken-oppompen/>.

6. De muziek, de kunst en het bloed van Babylon

Openbaring 18:22 *En de stem der citerspelers, en der zangers, en der fluiters, en der bazuiners, zal niet meer in u gehoord worden; en geen kunstenaar van enige kunst zal meer in u gevonden worden; en geen geluid des molens zal in u meer gehoord worden.*

6.1 De klassieke muziek: Europa als muziekpodium van de wereld

Dat de klassieke muziek juist op de bodem van Europa is ontstaan, is van belang voor het verstaan van de betovering van de wereld door de westerse cultuur. De geschiedenis van de Europese muziek loopt evenwijdig aan de opkomst van de macht van Babylon. Klassieke muziek is meer dan elke andere muziekvorm op een wiskundig stelsel gebouwd. Vanaf de tijd van Bach werd de stemming "getemperd", wat het mogelijk maakte in alle toonsoorten te spelen en samengestelde harmonieën te bouwen.³² De muziek werd een volmaakt geordend stelsel, een afspiegeling van de Europese drang naar orde, techniek en beheersing van de natuur.

De grote Europese steden werden de middelpunten van waaruit deze muziek de wereld overging. Toen Johannes de Openbaring schreef, bestonden er nog geen orkesten, maar de opsomming van instrumentgroepen in Openbaring 18:22, snaren, zang, fluiten en koper, is de blauwdruk van wat later het symfonieorkest van de Europese klassieke muziek zou worden. Opmerkelijk is dat de meeste wereldberoemde componisten in het hart van Europa werkten.

Stad	Componisten (werkzaam te)	Plaats in het stelsel
Wenen	Mozart, Beethoven, Schubert, Strauss	Het staatkundige en muzikale hart van de oude orde.
Parijs	Chopin, Liszt, Berlioz	Het middelpunt van de romantische betovering.
Leipzig	Bach, Mendelssohn, Schumann	De bakermat van de academische, wiskundige muziekleer.
Londen	Händel, Haydn	Waar muziek een handelssucces werd voor de kooplieden.

Klassieke muziek was in de tijd van de grote Europese rijken het zinnebeeld van beschaving. Terwijl de kooplieden de wereldzeeën bevoeren om goud en specerijen te halen, namen zij hun cultuur en hun muziek mee als werktuig van zachte macht; de wereld werd betoverd door de pracht en de verstandelijke superioriteit van de Europese composities. Wat begon als muziek ter ere van God, zoals bij Bach en Händel, veranderde in de loop der eeuwen. In de Romantiek van de negentiende eeuw verschoof de aandacht naar de verheerlijking van de menselijke emotie, de heldenmoed en de natuur; de muziek werd een middel om de mens in vervoering of in een roes te brengen. Dat sluit aan bij de planē waarover wij spraken: de kunst werd van de Schepper losgemaakt en werd een aanbidding van de menselijke prestatie en het menselijk gevoel. Zelfs vandaag wordt in opkomende machten als China en Japan de Europese klassieke muziek massaal

³² Encyclopaedia Britannica, "The Well-Tempered Clavier", <https://www.britannica.com/topic/The-Well-Tempered-Clavier-BWV-846-893>; University of Waterloo, "Tuning", <https://www.math.uwaterloo.ca/~mrubinst/tuning/tuning.html>.

als het hoogste goed omhelsd; zij is de wereldtaal van het stelsel dat vanuit Europa de wereld heeft veroverd.

6.2 De bazuiners: de mars van het Westen

Dat onder de instrumenten ook "de bazuiners" (salpistai) worden genoemd, is opmerkelijk, want de bazuin is behalve orkestinstrument bij uitstek het instrument van de westerse mars- en krijgsmuziek: hard, ritmisch, dwingend. Waar de klassieke muziek in de concertzaal de ziel verleidde, dwong de krijgsmuziek het lichaam in de pas; samen vormden zij de volledige beheersing van de Europese cultuur over de rest van de wereld. De Romeinse overlevering van de buccina, de gebogen koperen hoorn, en de tuba vormt de blauwdruk van de moderne militaire muziek van het Westen; hier ligt de rechte lijn van het Romeinse rijk, het beest, naar de Europese grootmachten die de wereld hebben veroverd en gekoloniseerd. Het is dan ook geen wonder dat veel muzikale termen, ook in de krijgsmuziek, Latijn of Italiaans zijn: marcia, tutti, solo. Het horen van een strak marcherende kapel met koper en trommels maakte op de plaatselijke bevolking diepe indruk; het straalde een onoverwinnelijke, wiskundige orde uit. Waar de Romeinse adelaar op de vaandels stond, daar was en is de marsmuziek, tot op heden.

Militaire kapel op een Amerikaans marineschip, op de achtergrond het Vrijheidsbeeld van New York.

De officiële naam van dat beeld, "Liberty Enlightening the World", verwijst naar de Romeinse godin Libertas.³³ De kroon met zeven stralen stelt volgens de officiële uitleg de zeven werelddelen en de zeven zeeën voor, een aanspraak op wereldwijde heerschappij, en de eerste steen van het voetstuk werd in 1884 gelegd door de vrijmetselaarsloge van New York. Dat achter de Romeinse Libertas de oudere oosterse godinnen staan, is mijn duiding, in de lijn van de vrouw van Openbaring 17; ik geef haar als duiding, niet als bewijs.

6.3 De popmuziek: de verleiding van alle volken voltooid

Wie de lijn van de klassieke muziek doortrekt naar de moderne tijd, ziet in de westerse popmuziek, nog meer dan in de klassieke, de voltooiing van de "verleiding van alle volken" waarover Openbaring 18:23 spreekt. Waar de klassieke muziek de wereld betoverde met verstandelijke en esthetische pracht, heeft de popmuziek de wereld veroverd door de

³³ EBSCO Research Starters, "Libertas (deity)", [@america](https://www.ebsco.com/research-starters/history/libertas-deity), "History of the Statue of Liberty", <https://atamerica.or.id/history-of-the-statue-of-liberty/>.

rechtstreekse sturing van emotie en lichaam. Popmuziek is het eerste werkelijk wereldwijde handelsproduct in de rubriek cultuur. De grote platenmaatschappijen, Universal, Sony en Warner, met de grote fondsen als aandeelhouders, hebben een wereldwijde standaard gezet, en het is bijna onmogelijk geworden aan dit geluid te ontkomen: in de supermarkt, in de wachtkamer, op het vliegveld, op het terras is de westerse popmuziek de voortdurende achtergrond van het moderne leven. De "sterren" fungeren als de priesters van dit stelsel; zij sturen het gedrag, de kleding en de zeden van de jeugd over de hele wereld, en zij houden de massa in een wereldwijde emotionele roes, van New York tot in China en Rusland.

De muziek die men overal hoort, is geen toeval; zij is een werktuig van sturing. Bedrijven gebruiken bepaalde ritmen en genres om het tempo van de klant te bepalen: snelle muziek in een snelvoedselrestaurant zorgt voor een hogere omloop, rustige, herkenbare popmuziek in een kledingwinkel doet mensen langer blijven en meer uitgeven. Het voortdurende geluid vult de stilte; samen met de verslavingstechnieken van de telefoon en de platforms kan de mens niet meer tot diep nadenken of zelfonderzoek komen. Het houdt de "zielen van mensen" (vers 13) in een voortdurende lichte afleiding, precies wat nodig is om de verleiding van het stelsel in stand te houden. Nooit eerder was er een cultuuruiting zo universeel; waar de klassieke muziek nog enige vorming vereiste, spreekt de popmuziek rechtstreeks de lichamelijke impulsen aan. Dat men overal ter wereld dezelfde westerse beats hoort, laat zien dat de culturele eenheid van het wereldrijk Babylon voltooid is. De kooplieden hebben een wereldmarkt geschapen waarin niet alleen de goederen, maar ook de emoties en de sfeer gestandaardiseerd zijn; wie populair wordt, is geen toeval meer, want de grote fondsen hebben belangen in Spotify, Instagram en Universal, en zij sturen via algoritmen welke "wijn" de volken drinken. Wanneer Openbaring 18 de val van Babylon beschrijft, wordt daarom uitdrukkelijk de muziek genoemd als iets dat "niet meer gehoord zal worden": het einde van de culturele gevel van het stelsel en van de betoverende werking die de westerse cultuur op alle volken had.

6.4 Geen kunstenaar, geen molen

"En geen kunstenaar van enige kunst zal meer in u gevonden worden." Hoe kenmerkt ook dit Europa: van de Hollandse meesters Rembrandt en Vermeer tot de Italiaanse Renaissance van Michelangelo en Da Vinci; welk werelddeel heeft meer kunst voortgebracht dan Europa? Men denke ook aan de kathedralen, de paleizen en de historische binnensteden die overal in Europa te zien zijn. "En geen geluid des molens zal in u meer gehoord worden": dat staat voor de eerste levensbehoeften en de dagelijkse economie. Voor Nederland was de molen hét zinnebeeld van vindingrijkheid, techniek en overlevingsdrang, de korenmolen, de houtzaagmolen, de watermolen, techniek toen nog aangedreven door de kracht van de natuur; na een tussenfase van stoomturbines zijn nu de elektro- en dieselmotoren de aandrijfkracht achter de machines. Het wegvallen daarvan betekent dat er geen voedselvoorziening en geen elementaire bedrijvigheid meer is: de totale stilstand van de machine die de mensheid in leven houdt.

6.5 Het bloed der profeten en der heiligen

Openbaring 18:24 *En in dezelve is gevonden het bloed der profeten en der heiligen, en al dergenen, die gedood zijn op de aarde.*

Waar hebben de brandstapels gebrand? Waar is de Holocaust geweest? Tijdens de Middeleeuwen en de Reformatie brandden de brandstapels door heel Europa, van Spanje en Frankrijk tot de Nederlanden en Duitsland; duizenden "kettters", wederdopers en gelovigen die aan hun geweten

vasthielden, werden levend verbrand, in een officieel stelsel van kerk en staat dat de heiligen vervolgde. Door de Inquisitie werden niet alleen oprechte christenen, maar ook Joden in heel Europa vervolgd, verdreven of tot bekering gedwongen door wie zich christen noemden maar de kerk van Rome dienden. In Oost-Europa en Rusland zijn door de eeuwen heen talloze pogroms geweest: dorpen platgebrand, bewoners vermoord. Europa, dat zich als het middelpunt van de "christelijke" beschaving voordeed maar in werkelijkheid de wereld hoereerde, werd zo de plaats waar Gods "oogappel" (Zacharia 2:8) voortdurend werd aangeraakt. Zelfs de grootste georganiseerde vernietiging van menselijk leven vond plaats in het hart van het moderne, "beschaafde" Europa: in kampen als Auschwitz en Sobibor werden de techniek van de ambachtsman en de logistiek van de kooplieden, de paarden en wagens van Openbaring 18, ingezet voor de dood in plaats van voor het leven. Hierom moet Babylon vallen; Gods wraak wordt in Openbaring 19 beschreven.

De tekst gaat nog verder: in dit stelsel is het bloed gevonden van "allen die gedood zijn op de aarde". Dat wijst erop dat Babylon niet één plaats is, maar een wereldwijd geestelijk en economisch stelsel dat overal waar het macht heeft, over lijken gaat voor gewin of ideologie. Het is de lijn van de slavenarbeid en de slavenhandel waarmee gewassen werden verbouwd voor grote winsten: bezweek een slaaf, dan werd hij vervangen, want het stelsel was ingericht op goedkoop "gebruik" van mensenlevens voor weeldegoederen, vroeger suiker en katoen, nu elektronica en goedkope kleding. Later werden de fabrieksarbeiders in erbarmelijke en onveilige omstandigheden aan het werk gezet, geen lijfeigenen, maar wel voortgedreven om in armoede te overleven; ook toen wogen de winstmarges zwaarder dan gezondheid en leven. Het gaat door tot op heden, in de strijd om kobalt voor de elektronica en om diamanten in conflictgebieden: terwijl de wereldmarkt van goedkope technologie geniet, worden in landen als Congo oorlogen gefinancierd en kinderen de mijnen in gestuurd. De wereldwijde wapenhandel is de letterlijke invulling van het verdienen aan de dood; wanneer de belangen van wapenexporterende landen zwaarder wegen dan het leed in oorlogsgebieden, zien wij het wezen van Babylon: rijkdom door bloedvergieten. Het is een netwerk van wetten, beurskoersen, logistiek en ideologie geworden dat de verantwoordelijkheid voor het vergoten bloed zo verdeelt dat niemand schuldig lijkt, terwijl het stelsel als geheel "dronken is van het bloed".

7. Lichamen en zielen van mensen

De lijst van handelswaren in Openbaring 18:12-13 eindigt met de meest sinistere rubriek: "lichamen, en de zielen der mensen". Lichamen (sōmata) waren in de oudheid de slaven als lichamelijke werkkraft. "Zielen van mensen" (psychas anthrōpōn; psychē, Strong 5590) gaat dieper: het is de innerlijke mens, de wil, de psyche. In ons tijdperk van de grote gegevensverzameling zijn de zielen van mensen letterlijk handelswaar geworden: algoritmen proberen ons gedrag, onze voorkeuren en onze keuzen te sturen en te verleiden. Men kan zeggen dat de menselijke psyche het eindproduct is van de moderne groten der aarde. De lijst openbaart ons dat Babylon alles beheerst, van de grondstoffen tot de diepste gevoelens en overtuigingen van de mens, en juist daarom staat aan het begin van dit hoofdstuk van de Openbaring een beschrijving van Babylon die het gruwelijke verval laat zien waarin zij vlak vóór haar einde is aangekomen:

Openbaring 18:2-3 *En hij riep krachtelijk met een grote stem, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon, en is geworden een woonstede der duivelen, en een bewaarplaats van alle onreine geesten, en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte; dewijl uit den wijn des toorns harer hoererij alle volken gedronken hebben.*

Het woord "toorn" in vers 3 kan ons op het verkeerde been zetten. Het vertaalt het Griekse thumos (Strong 2372), dat verschilt van het gewone woord voor toorn (orgē): thumos is de vurige, opwellende hartstocht, het kokende verlangen, de plotselinge uitbarsting. Porneia, waarvan ons woord "porno" rechtstreeks is afgeleid, duidt op elke vorm van seksuele onreinheid en van afgoderij. Vers 3 zegt dus dat alle volken gedronken hebben van "de wijn van de hartstocht van haar hoererij" (tou oinou tou thumou tēs porneias autēs).

7.1 De wijn van de vurige hartstocht: de pornografie

Dit beeld is niet toevallig gekozen: wijn bedwelmt, ontremt en maakt verslaafd. In onze tijd heeft deze wijn een industriële gedaante gekregen door de ongekennde opkomst van de pornografie. Wat eens beperkt bleef tot de schaduwzijden van de samenleving, is door de digitale omwenteling tot in de huiskamer gebracht. De porno-industrie is de koopman bij uitstek: zij heeft de meest intieme menselijke ervaring gestandaardiseerd, verpakt en verhandelbaar gemaakt. Zij is de uiterste vorm van de handel in psychas anthrōpōn, want zij koloniseert niet, zoals vroeger, de bewoners van landen, maar de innerlijke leefwereld van de mens, en het ergste is dat men het aan de buitenkant niet ziet, terwijl de invloed op de samenleving sluipend en geweldig is. Het hart wordt erdoor weggenomen; de profeet Hoséa onderwees het al:

Hoséa 4:11 *Hoererij, en wijn, en most neemt het hart weg.*

Het Hebreeuwse leb, hart, staat niet voor een gevoel, maar voor het middelpunt van verstand, wil en zedelijk oordeel. De tekst zegt dat deze zaken het hart wegnemen, in beslag nemen: de mens verliest zijn wijsheid, zijn verstand en zijn verantwoordelijkheidsbesef, en wanneer het hart weg is, verdwijnt het geweten. Onderzoek naar de hersenen wijst uit dat pornografie langs dezelfde banen werkt als verslavende middelen: het brein wordt overspoeld met onnatuurlijk hoge doses dopamine, er treedt gewenning op, zodat de gebruiker steeds extremere beelden nodig heeft, en de voorste hersenkwab, die zelfbeheersing, oordeel en zedelijk besef draagt, wordt verzwakt. Het is pharmakeia zonder pillen: overmatige blootstelling verzwakt de wil, zodat de mens gemakkelijker door het stelsel te sturen is. Dat verklaart hoe de uiterlijk beschaafde verbruiker

in Europa ongevoelig kan worden voor de gruwelen van de porno-industrie, namelijk door de pornografie zelf; de samenleving wordt tot een verdoofde samenleving, niet plotseling, maar wel zodanig dat wie er kritiek op heeft, vreemd wordt aangekeken, omdat hij de rust verstoort.

1 Petrus 4:3-5 *Want het is ons genoeg, dat wij den voorgaande tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen; waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en u lasteren; dewelke zullen rekenschap geven Dengene, Die bereid staat om te oordelen de levenden en de doden.*

Door algoritmen en gegevens wordt de gebruiker niet slechts bediend, maar gestuurd; het menselijk verlangen wordt tot een gegeven, een bron van winst die de ziel uitholt terwijl het lichaam lijdelijk toekijkt. De tekst zegt dat alle volken van deze wijn hebben gedronken: de porno-industrie is over grenzen, culturen en godsdiensten heen uitgestort en schept een wereldwijde hartstocht die de werkelijke menselijke verbondenheid vervangt door een steriele, verhandelde schijn. Zij is de motor achter de afbraak van het gezin, en wanneer het fundament van het gezin wordt vernietigd, stort de stabiliteit van de samenleving in. De kooplieden verdienen er miljarden aan; het is een van de winstgevendste bedrijfstakken ter wereld. Veel van de technieken die wij nu gebruiken, snelle streaming, betaalstelsels, zelfs de virtuele werkelijkheid, zijn door de porno-industrie vooruitgedreven; zij is de wegbereider van de technische "vooruitgang" van de kooplieden, en de grote technologiebedrijven verzamelen langs deze weg reusachtige hoeveelheden gegevens over de diepste verlangens van mensen, een machtig wapen om de massa te manipuleren en te chanteren.

7.2 Kinderen als handelswaar

Hoe gruwelijk het verbruik van pornografie al is, het leidt door de afstomping van de ziel, het weggenomen hart van Hoséa 4:11, tot nog grotere gruwelen. De wijn van de hartstocht wordt nooit verzadigd, en zo heeft zij geleid tot de wereldwijde handel in kindermisbruik, die eveneens een georganiseerde bedrijfstak is geworden. In landen als de Filipijnen zien wij de schaduwzijde van de digitale verbondenheid: volgens onderzoek is ongeveer één op de honderd kinderen daar slachtoffer van seksueel misbruik via het internet, dikwijls in de vorm van rechtstreekse uitzending op bestelling.³⁴ Voor de kooplieden in dit stelsel zijn deze kinderen geen mensen, maar "inhoud", handelswaar die op bestelling wordt geleverd. De drijvende kracht achter dit misbruik is de vraag uit het "beschaafde" Westen; Europa behoort tot de grootste afnemers. Terwijl men in Europese huiskamers van de wijn drinkt, worden aan de andere kant van de wereld zielen verwoest: een kringloop van bloedschuld waarin het geld van de rijke koopman naar de plaatselijke dader vloeit over de rug van een kind dat aan de afgod van de lust wordt geofferd. De Internet Watch Foundation meldt dat 2025 een recordjaar was, met ruim driehonderdduizend bevestigde meldingen van misbruikmateriaal wereldwijd, en de opkomst van kunstmatige intelligentie, de moderne "ambachtsman", maakt het nog sinisterder door levensechte beelden te maken die het misbruik van echte slachtoffers verhullen of versterken.³⁵ Hier wordt de profetie van Openbaring 18 ijzingwekkend letterlijk: het lichaam van het kind wordt misbruikt (sōmata),

³⁴ International Justice Mission en University of Nottingham Rights Lab, Scale of Harm: estimating the prevalence of trafficking to produce child sexual exploitation material in the Philippines (2023).

³⁵ Internet Watch Foundation, Annual Report 2025, <https://www.iwf.org.uk/>.

en de ziel (psychē) wordt voor het leven getekend en verkocht aan de bevrediging van een naamloze wereldmarkt.

7.3 Een woonstede van duivelen

Misschien is nu beter te verstaan waar deze bezeten hartstocht vandaan komt. Openbaring 18:2 zegt dat Babylon "een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten" is geworden; dat is de bron van wat vers 3 noemt, de wijn van de hartstocht van haar hoererij. Europa, dat eens christelijk was, heeft na de Tweede Wereldoorlog de evolutieeler omhelsd en het schepsel boven de Schepper geëerd, waarna God het Westen heeft overgegeven:

Romeinen 1:25-26 *Als die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper, Die te prijzen is in der eeuwigheid, amen. Daarom heeft God hen overgegeven tot oneerlijke bewegingen.*

Jezus onderwees wat er gebeurt met een huis dat geveegd is maar leeg blijft:

Matthéüs 12:44-45 *Dan zegt hij: Ik zal wederkeren in mijn huis, van waar ik uitgegaan ben; en komende, vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd. Dan gaat hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, bozer dan hij zelf, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van denzelven mens wordt erger dan het eerste. Alzo zal het ook met dit boos geslacht zijn.*

Tijdens de Holocaust was al te zien dat Europa een woonstede van duivelen kon zijn. Na de oorlog kwam geen groot berouw over deze gruwelen, maar opeens een reusachtige welvaart, die tot deze tijd heeft geleid: een tijd vol pornografie, kindermisbruik, genderbezetenheid en kindermoord in de moederschoot. Wereldwijd vinden jaarlijks naar schatting 73 miljoen abortussen plaats; in tien jaar is dat meer dan alle oorlogen van de twintigste eeuw tezamen aan doden hebben gekost.³⁶ Het is een stille, wereldwijde vernietiging onder de naam "reproductieve gezondheid", mogelijk gemaakt door de wetten van de moderne, beschaafde wereld. Zoals in de kampen wordt hier de medische techniek, die bedoeld is om te genezen, ingezet om het leven in de kiem te smoren; de procedure is gestandaardiseerd en doelmatig gemaakt, een klinische, bijna industriële benadering van wat het heiligste geheimenis behoorde te zijn, het begin van het menselijk leven. Wereldwijd worden miljarden verdiend aan abortusklinieken en aan anticonceptiva; de kooplieden verdienen aan de nood en de verwarring van vrouwen. Er zijn bovendien verontrustende berichten over de handel in weefsel van geaborteerde kinderen voor onderzoek; hier wordt de handel in "lichamen van mensen" op een bijna onvoorstelbare wijze werkelijkheid. Hoséa 4:11 zegt dat hoererij het hart wegneemt; dat zien wij terug in de wijze waarop de natuurlijke band tussen moeder en kind wordt doorgesneden door ideologie en economische druk. De samenleving bedwelmt de vrouw met de belofte van "vrijheid", ook een wijn van Babylon, terwijl zij in werkelijkheid wordt geketend aan een stelsel dat haar dwingt haar eigen vrucht op te offeren voor een plaats in de economische machine. Met 73 miljoen abortussen per jaar wordt de bloedschuld van Babylon elke dag groter.

7.4 Het regenboogtijdperk

Wie de wijn van de hartstocht en de handel in zielen voor ogen heeft, wordt door de maatschappelijke verschuivingen van de genderideologie niet meer verrast: zij zijn het gevolg

³⁶ Wereldgezondheidsorganisatie, factsheet "Abortion", <https://www.who.int/news-room/factsheets/detail/abortion>.

van de diefstal van het hart (Hoséa 4:11), van welvaart en vrije seks, wijn en hoererij, onder de Romeins-Amerikaanse godin Libertas. Hoewel de Bijbel zegt dat de mens als man en vrouw is geschapen, de bouwstenen van leven en gezin, stelt de moderne ideologie het geslacht als iets vloeibaars voor. Daarin zien wij de uitwerking van de bedwelmings: door de wijn van de hartstocht worden zelfs de vaste ankers van de menselijke identiteit niet meer gezien of erkend; deze mens heeft de verbinding met zijn oorspronkelijke ontwerp verloren.

Romeinen 1:21-22 *Omdat zij, God kennende, Hem als God niet hebben verheerlijkt of gedankt; maar zijn verijdeld geworden in hun overleggingen en hun onverstandig hart is verduisterd geworden; zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden.*

Het feminisme, dat zich tot de genderideologie heeft ontwikkeld, begon met de broek als zinnebeeld van vrijheid en van opstand tegen de Bijbelse orde (Deuteronomium 22:5; 1 Timótheüs 2:9-15), en het einddoel van die invloed zien wij in 2026: de volledige vervaging van het geslacht, waarbij de menselijke biologie zelf vloeibaar wordt gemaakt door techniek en hormonen, opnieuw pharmakeia. De broek was het teken van de vrouw die haar eigen weg ging, los van de bescherming en de structuur van het gezin; het gevolg is dat het gezin nu met twee personen moet zwoegen voor hetzelfde stukje grond dat vroeger met één inkomen werd verworven. Door het uiterlijke onderscheid tussen man en vrouw te vervagen, werd de vrouw geschikt gemaakt voor de industriële en digitale molen; de emancipatie was de misleiding om de mensheid onder de rechtstreekse sturing van de markt te brengen. De vrouw meent haar vrouwelijkheid te behouden door de producten van de kooplieden te verbruiken, terwijl haar plaats in de scheppingsorde, zinnebeeldig in de rok en de zorg voor het huis, is prijsgegeven. Wat dikwijls over het hoofd wordt gezien, is hoe de genderbeweging door de kooplieden der aarde is aangenomen als winstgevend marktsegment: grote multinationals gebruiken haar om hun merk te verkopen, "rainbow capitalism", zelden uit zorg voor mensen, maar om nieuwe markten te ontsluiten en een trouwe gebruikersgroep te scheppen. De transitie-industrie van hormonen en operaties is een miljardenbedrijf; hier zien wij opnieuw de ambachtsman die de techniek inzet om het lichaam te verbouwen naar de grillen van de psyche, een moderne handel in psychas anthrōpōn, waarbij de verwarring in de ziel wordt uitgebuit voor levenslange medische afhankelijkheid. Wie niet meer weet wie hij is, wie het kind in de moederschoot geen waarde toekent en wie de seksualiteit tot handelswaar maakt, is volledig instrumenteel geworden voor de groten der aarde. Het bloed dat in Babylon wordt gevonden (Openbaring 18:24) is ook het bloed van de zielen die geestelijk zijn vermoord door de leugen en de verwarring.

7.5 Organen, zaad, schoot en DNA

Alles wat mogelijk is, wordt in Babylon verhandeld, tot zelfs wat onmogelijk behoorde te zijn: de lichamen en lichaamsdelen van mensen. Naast de beruchte zwarte markt zien wij in de technocratie ook een "wettige" verschuiving. Traditioneel was het lichaam vrij, tenzij men uitdrukkelijk toestemming gaf; sinds de Donorwet van 2020 heeft de Nederlandse overheid het lichaam van de burger tot publiek bezit gemaakt tenzij hij uitdrukkelijk bezwaar aantekent, zodat zijn organen mogen worden geoogst wanneer hij op sterven ligt. Donatie wordt als naastenliefde gepresenteerd, maar achter de transplantatiegeneeskunde ligt een miljardenmarkt, met grote belangen voor de farmacie in de middelen die vóór en na zulke ingrepen nodig zijn; het lichaam wordt een verzameling reserveonderdelen voor de molen van Babylon. Daarnaast komen bioprinting en de handel in menselijke cellijnen op, dikwijls zonder dat de donor het weet.

In de natuurlijke orde is de voortplanting onlosmakelijk verbonden met de eenheid van man en vrouw in het gezin. De spermabank maakt de vader tot een naamloze leverancier van een "monster" met een serienummer, geselecteerd op uiterlijk, intelligentie en genetische gegevens; de verticale lijn van nageslacht, erfenis en wortels wordt doorgesneden, en het kind wordt niet meer "geboren uit een vader", maar "geproduceerd door een stelsel", geheel los van God. Bij het draagmoederschap wordt zelfs de schoot van de vrouw als een fabriek verhuurd: het kind is de handelswaar en de vrouw het productiemiddel, de uiterste vermarkting van het begin van het leven. Ten slotte het DNA. Miljoenen mensen hebben bij commerciële aanbieders hun speeksel ingestuurd om hun afkomst te leren kennen; zij menen een aardige ontdekkingsreis te kopen, maar in de kleine letters, de pharmakeia van de contracten, geven zij dikwijls de rechten op hun genetische gegevens weg, die geanonimiseerd maar uiterst waardevol aan farmaceutische reuzen worden doorverkocht om medicijnen te ontwikkelen en octrooien aan te vragen. Ons DNA wordt zo tot een streepjescode. In combinatie met gezichtsherkenning en programmeerbaar geld ontstaat een raster waaruit niemand kan ontsnappen; zo streeft de duivel, door zijn menselijke dienaren, naar een wereld waarin niets meer verborgen is voor de machthebbers van Babylon.

7.6 Zielen te koop: van de aflat tot het algoritme

Als zelfs de zielen van mensen verhandeld worden, wat kan er dan nog meer verhandeld worden? Toch is dit niet iets van de laatste tijd; het is altijd een kenmerk van Babylon geweest, en daarom wordt in Openbaring 17 ook de gruwel van de kerk van Rome onthuld, die al in zielen handelde voor geld. In de middeleeuwse aflathandel werd de vergeving van zonden, die naar de Schrift een gave van Gods genade is, tot een verhandelbaar product gemaakt: men verkocht letterlijk de vrijkoop uit het vagevuur. De zielen van mensen werden door angst gegijzeld om vervolgens tegen betaling te worden "bevrijd", de meest rechtstreekse vorm van handel in de menselijke ziel die de geschiedenis kent. De bloedschuld van het Westen is niet in deze laatste tijd ontstaan, maar zij is wel tot een hoogtepunt gekomen. De lijst van achtentwintig handelswaren eindigt bij de zielen van mensen omdat dit de uiterste prijs is. Het stelsel wil niet alleen ons geld of ons lichaam; het wil bepalen hoe wij over onszelf denken, hoe wij ons tot de ander verhouden en hoe wij God zien. Door de mens los te snijden van zijn biologische en geestelijke wortels wordt hij een volmaakte slaaf van het wereldstelsel. De ondergang van Babylon is daarom niet alleen een economische instorting, maar een totale zedelijke faillietverklaring: het oordeel maakt een einde aan de bedrijfstak die de menselijke waardigheid tot handelsartikel had gemaakt.

Jezus beschrijft de toestand van de mensheid vlak vóór Zijn komst: "de mensen de geest gevend van vrees en verwachting der dingen, die de gehele wereld overkomen zullen; want de krachten der hemelen zullen bewogen worden" (Lukas 21:26). Maar Hij geeft direct daarna de tegenhanger: "Wanneer nu deze dingen beginnen te geschieden, zo ziet omhoog, en heft uw hoofden op, omdat uw verlossing nabij is" (Lukas 21:28). De angst van de wereld komt voort uit het verlies van aardse zekerheden; de rust van de gelovige komt voort uit het feit dat zijn eigendom niet op aarde ligt en door geen koopman kan worden opgeslokt. De slotsom van deze ontleding is even onvermijdelijk als ontnuchterend. Als het bloed van allen die op aarde gedood zijn in dit stelsel wordt gevonden, is er geen neutraal terrein meer. Wanneer de techniek van de ambachtsman, de logistiek van de koopman en de algoritmen van de gegevensverzamelaars samenspannen om de ziel van de mens en het lichaam van het kind te verhandelen, rest slechts één opdracht: het hart terugwinnen uit de bedwelming en weigeren nog langer te drinken van de wijn van Babylon. Nooit eerder waren "alle volken" (Openbaring 18:23) zo afhankelijk van één

enkel handelsstelsel; nooit was de wereld zo kwetsbaar voor een gelijktijdige, wereldwijde ineenstorting als nu.

8. Het beeld van Daniël: geen China

Het beeld van de metalen in Daniël 2, goud, zilver, koper en ijzer, volgt de lijn van de wereldrijken die de sturing over Jeruzalem en het Midden-Oosten hadden: Babylon, Medo-Perzië, Griekenland en Rome. De voeten van ijzer en leem stellen het laatste stadium van het Romeinse rijk voor, dat wij vandaag herkennen in het verdeelde Europa en Amerika, met het leem van de massaimmigratie dat zich niet aan het ijzer hecht, zodat Babylon onvast wordt. China zit niet in de voeten van het beeld, maar het verschijnt wel in Openbaring 16 als een van de "koningen van de opgang der zon". China is de uitwendige kracht die het westerse stelsel onder druk zet. De kooplieden van Openbaring 18 zijn voor hun handel in goud, zilver en "ijzer", de techniek, inmiddels bijna geheel afhankelijk van de productie in het Oosten; China is de fabriek van de groten der aarde geworden. Waar het westerse Babylon de mensen verleidt met popmuziek, pornografie en verbruik, stuurt China zijn bevolking met een sociaal kredietstelsel en algehele cameracontrole, de sturing in haar zuiverste en kilste vorm; veel van de technieken die de westerse kooplieden nu willen invoeren, zoals programmeerbaar digitaal geld, zijn in China al beproefd.

In de gezichten van Daniël wordt het rijk van de antichrist ten slotte een wereldrijk. Het ijzer en het leem, het Westen, vermengen zich niet werkelijk, maar zij vormen wel de grondslag; China is de hulpkracht, of de wedijverende macht, die het westerse stelsel tot een uiterste krachtsinspanning drijft. Wij zien Amerika in 2026 de oliebronnen waarvan China afhankelijk is, Venezuela en nu ook Iran, onder zijn invloed brengen. Maar uiteindelijk zullen de machten uit het Oosten, met hun leger van tweehonderd miljoen (Openbaring 9:16), naar de Eufraat oprukken; zij zijn het werktuig waardoor de "krachten der hemelen" bewogen worden. Het is opvallend dat de techniek van het ijzer, de industriële macht, van het Westen naar China is verplaatst: de westerse kooplieden hebben hun eigen ondergang bekostigd door hun productie naar het Oosten te brengen, wat de voeten van het westerse beeld verzwakt en de "uitdroging" van de westerse macht versnelt.

China is geen deel van het beeld, omdat het beeld de geschiedenis van de bezetters van Jeruzalem weergeeft: het zinnebeeld van de tijden der heidenen, de periode waarin op de troon van David in Jeruzalem geen nakomeling zit; met de laatste koning van Juda eindigt ook de Hebreeuwse Bijbel. China verschijnt pas in de eindtijd als de grote macht die van buiten komt om de strijd aan te gaan in het dal van Armageddon. **Juist de afwezigheid van China in Daniël wijst erop dat zijn opkomst een verschijnsel van de allerlaatste fase is, de voorbereiding van de koningen van de opgang der zon; en dat loopt evenwijdig aan de drie lijnen van dit schrijfsel: de stuurlieden op zee in de tijd van het autonome varen, de gruwelen die in Babylon tot de hemel zijn gestegen, en de opkomst van China, naast de opkomst van de staat Israël, waarvan Jezus zei:**

Matthéüs 24:32 *En leert van den vijgeboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak nu teder wordt, en de bladeren uitspruiten, zo weet gij, dat de zomer nabij is.*

Dit alles wijst erop dat wij vlak bij de wederkomst van Jezus, het einde van deze eeuw, zijn gekomen. Er is nog veel meer over Babylon te zeggen en te onderzoeken, maar ik meen hiermee iets te hebben laten zien van het gruwelijke stelsel waarin wij leven en dat tegelijk zo verborgen en sluipend zijn werking op ons heeft.

8.1 Het doodspand

Neem alleen al de steeds grotere onmogelijkheid voor een jong paar om een eigen huis te kopen; beide echtgenoten moeten hard werken om een hypotheek af te lossen. In een technocratisch stelsel is zelfstandig eigendom de grootste vijand, want een mens met een eigen huis zonder schuld en een eigen stuk grond met vrij zaad is niet te sturen. Het Engelse woord voor hypotheek, "mortgage", komt van het Oudfranse mort gage, letterlijk "doodspand". Door de prijzen kunstmatig op te drijven, gestuurd door centrale banken en beleggingsmaatschappijen, worden jonge paren gedwongen zich dertig jaar aan het stelsel te ketenen; dat is geen vrijheid, maar een noodzaak om de rente aan de groten der aarde te betalen. Het gevolg is de afbraak van het gezin, de hoeksteen van de samenleving, ook omdat de opvoeding van de kinderen aan de staat wordt uitbesteed terwijl de ouders "malen" in de molen van Babylon. De bekende uitspraak uit de kring van het Wereld Economisch Forum, "u zult niets bezitten en gelukkig zijn", is de wereldlijke vertaling van de volledige samentrekking bij de kooplieden: huizen, auto's, programmatuur, zelfs zaad wordt gehuurd, een gestage geldstroom naar de groten der aarde. Door de overdracht van bezit tussen de geslachten zwaar te belasten, zorgt het stelsel ervoor dat rijkdom niet bij de families, de wortels, blijft, maar terugvloeit naar de staat of de geldinstellingen, zodat de mens elke generatie opnieuw als een eenzame "inwoner" zonder fundament begint. Wij zijn eraan gewend geraakt, het gaat sluipend, al gaat het met partijen die ook de schenking van ouders aan hun kinderen zwaarder willen belasten hard genoeg. Dit alles wordt verkocht onder mooie namen: "flexibiliteit" in plaats van baanzekerheid, "deeleconomie" in plaats van eigendom, "gelijkheid" in plaats van de natuurlijke orde van het gezin. In werkelijkheid is het de totale afhankelijkheid van de digitale en financiële infrastructuur van de wereldstad. De grote bouwmeester van Babylon is niet de mens, maar de duivel, en het zijn de mensen die hun ziel aan de duivel en de mammon hebben verkocht, die zijn dienaren zijn.

Tegenover Babylon staat het nieuwe Jeruzalem, de stad van God, die Abraham verwachtte:

Hebreeën 11:10 *Want hij verwachtte de stad, die fondamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is.*

Afsluitend

In dit schrijfsel heb ik mij, vooral vanuit Openbaring 18, beperkt tot drie dingen: de stuurlieden, de kenmerken waaraan te zien is dat Babylon een woonstede van duivelen is geworden, en de opkomst van China. Ik ben dus niet ingegaan op het merkteken van het beest. Wie daarover nadenkt, doe dat niet zonder het aanbidden van het beeld van het beest erbij te nemen; er zijn al te veel bespiegelingen die zich alleen op "666" richten, los van het verband van deze tekst:

Openbaring 13:15 *En hetzelfde werd macht gegeven om het beeld van het beest een geest te geven, opdat het beeld van het beest ook zou spreken, en maken, dat allen, die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden.*

Zonder Openbaring 13:15 komt elke verklaring van "het merkteken aan de rechterhand of aan het voorhoofd" (13:16) mij voor als een bespiegeling. De volgorde in Openbaring 13 is beslissend: eerst de misleiding, dan de oprichting van het beeld, dan de aanbidding, en pas als gevolg daarvan het merkteken. Maar aanbidding en merkteken daargelaten: Openbaring 18 is helder genoeg om nu reeds deze vraag te stellen. Ziet u nog heil in het stelsel van Babylon? Volg haar dan na en ga met haar ten onder; op een zonnige lentedag denkt u misschien zelfs: "het zal zo'n vaart niet lopen." Maar indien u in Babylon geen rust meer kunt vinden: bekeer u en geloof in de Heere Jezus Christus, en u zult, na een korte verdrukking hier op aarde, de eeuwige rust vinden door Gods genade.

Openbaring 18:4 *En ik hoorde een andere stem uit den hemel, zeggende: Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van haar plagen niet ontvangt.*

2 Thessalonicensen 1:8-10 *Met vlamvend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen, en over degenen, die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn; dewelken zullen tot straflijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren, en van de heerlijkheid Zijner sterkte, wanneer Hij zal gekomen zijn, om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen, en wonderbaar te worden in allen, die geloven (overmits onze getuigenis onder u is geloofd geworden) in dien dag.*

Dik Aangeenbrug, maart 2026